

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2165
2,90€ | 21 MARÇ 2021

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3 i 8-13)

Francesc abraça l'Iraq

El Papa consola i confirma en la fe una
Església màrtir

«Estudiar
la Bíblia i
transmetre-la
ja forma part
de mi mateixa»

Entrevista a Núria
Calduch-Benages

P 21-22

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

Programació especial de Setmana Santa

28 de març, Diumenge de Rams:

10 h La taula de l'Evangeli
10.30 h Benedicció de Rams i Eucaristia, des de Montserrat
18.45 h Vespres, des de Montserrat
19.15 h Missa de Diumenge de Rams, des de la Catedral de Barcelona

1 d'abril, Dijous Sant:

7.30 h Laudes, des de Montserrat
18.45 h La taula de l'Evangeli
19 h Missa de la Cena del Senyor, des de la Catedral de Barcelona

2 d'abril, Divendres Sant:

7.30 h Cant gregorià
8 h Laudes, des de Montserrat
15 h Sermó de les 7 paraules, des de la Catedral de Barcelona
16.30 h La taula de l'Evangeli
17 h Acte litúrgic de la Passió del Senyor, des de la Catedral de Barcelona

3 d'abril, Dissabte Sant:

8 h Laudes, des de Montserrat
18 h Vespres, des de Montserrat
19.15 h Vetlla Pasqual, des de la Basílica de la Mercè

4 d'abril, Diumenge de Resurrecció:

8.30 h Laudes, des de Montserrat
10.30 h La taula de l'Evangeli
11 h Missa de Pasqua, des de Montserrat
18.45 h Vespres, des de Montserrat
19.15 h Missa, des de la Catedral de Barcelona

5 d'abril, Dilluns de Pasqua:

18.45 h Vespres, des de Montserrat
19.15 h Missa, des de la Catedral de Barcelona
21 h Especial Núria Feliu
22 h Giravolt de maig, òpera de Josep Camer i Eduard Toldrà

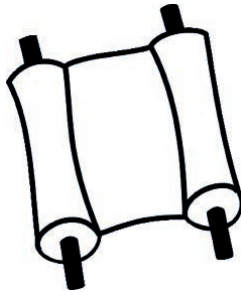

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / VÍC 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

Available on the
App Store

Get it on
Google play

Ressonàncies bíbliques d'un pelegrinatge

L'històric pelegrinatge «de fe i de penitència» del papa Francesc a l'Iraq (hi dediquem el Primer Pla), ha estat farcit de ressonàncies bíbliques. Episodis mencionats a la Bíblia o a la Torà, com els del Jardí de l'Edèn, el diluvi universal, o la confusió d'idiomes de la Torre de Babel, s'haurien esdevingut en aquesta zona. Aquí on avui Francesc es va referir al Regne de Déu —el millor Paradís— i va parlar una llengua que tothom pot entendre: la de la caritat pastoral.

A la plana d'Ur, la terra nadiua d'Abraham, juntament amb representants d'altres religions, Francesc va participar en una oració que recorda aquest gran patriarca, pare de jueus, cristians i musulmans, i va demanar a Déu que atorgui als creients «una fe forta, diligent en el bé, una fe que ens obri els cors a Vós i a tots els nostres germans i germanes; i una esperança invencible capaç de percebre a tot arreu la fidelitat de les vostres promeses».

El Papa va visitar Mossul, l'antiga Nínive, una de les ciutats més importants de l'antiguitat, una urbs immensa —segons la Bíblia, calia tres dies per recórrer-la— on el profeta Jonàs va instar amb èxit a la conversió (Jo 3,1-10). Allí, amb l'impressionant teló de fons de les ruïnes provocades pels atacs islamistes, Francesc va demanar la gràcia de la conversió tot recorrent un camí d'esperança, basat en la col·laboració

fraterna entre cristians i musulmans. El Bisbe de Roma, de vuitanta-quatre anys, malalt de l'esquena, però amb el coratge d'un profeta del segle XXI, va refermar la seva convicció que «la fraternitat és més forta que el fratricidi, l'esperança més forta que la mort, la pau és més forta que la guerra...».

La majoria dels cristians iraquians avui són ètnicament assiris i pertanyen a l'Església d'Orient, una de les tres grans branques del cristianisme. El seu idioma per a l'adoració és un dialecte de l'arameu, la llengua parlada per Jesucrist. Com afirma el traductor i expert en diàleg interreligiós el Dr. Abdelmumin Aya: «El que Jesús diu en arameu és sempre més dolç i, alhora, més clar i contundent que el que llegim en les traduccions de l'Evangeli realitzades a partir del grec o del llatí» (*El arameo en sus labios. Saborear los cuatro evangelios en la lengua de Jesús*, Fragmenta editorial). L'arameu fou una de les llengües amb les quals es va celebrar la missa a la catedral de Sant Josep de Bagdad, presidida per Francesc. Era la primera vegada que un Papa celebrava en ritu caldeu.

En síntesi, un pelegrinatge històric, difícil, bell i valent que pot donar un gran impuls a un diàleg que, més que de religions, caldria anomenar diàleg entre persones de religions diverses, sempre amb el substrat de la fraternitat que explica l'encíclica *Fratelli tutti*.

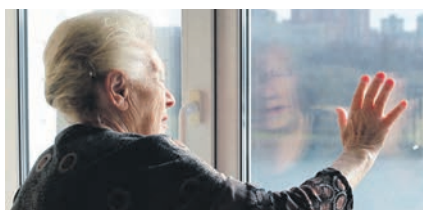
Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
15	Vida eclesial
23	Opinió
24	L'entrevista
28	Carta dominical
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Nova web per recuperar el turisme religiós a Barcelona

PÀGINA 16-17

38
Informe sobre l'impacte de la pandèmia en la soledat de la gent gran

Entrevista a la germana Sònia Sapena, eremita

PÀGINA 24-27

Un llibre en memòria de Jaume Traserra

PÀGINA 19

47
Beatriz Moretó, nova delegada d'Ajuda a l'Església Necessitada a Barcelona

La setmana en tuits

ALBERT VELASCO
@VELASC_ALBERTO

Professor d'Història de l'Art
Avui és un dia en què ser historiador de l'art, lleidatà i extreballador del museu et genera una barreja d'angoixa, ràbia i mala llet. Però el Museu de Lleida és i serà. I seguirà complint amb eficiència la seva missió gràcies al gran patrimoni que atresora. No en tingueu cap dubte

JOSEP M. TURULL
@JOSEPM_TURULL

Rector de la Sagrada Família
Quina il·lusió veure com avança la torre de la Mare de Déu!

MIRIAM DIEZ @MIRIAMDIEZ
Directora de l'Observatori Blaquerna de Comunicació, Religió i Cultura
Núria Caldach-Benages, una de les professores més ben valorades

de la Pontifícia Universitat Gregoriana. Que bé, tu, #eppursimuove

ELISABETTA PIQUÉ
@BETTAPIQUE

Corresponsal de «La Nación» a Itàlia i el Vaticà
Espectacular i sense precedents estampeta recordatori de l'històric encontre entre el papa Francesc i el gran aiatol·là Al Sistani, líder espiritual màxim dels xiïtes de l'Iraq

CARLES ROS @ROS_ARPA
Llicenciat en Dret i en Ciències Religioses

És un error pensar que la liquidació de l'escola concertada és un problema de l'Església o dels cristians. És un problema de la democràcia i de llibertat de tota la societat, que cada vegada quedarà més segrestada pel pensament únic que s'imposa des dels governs

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

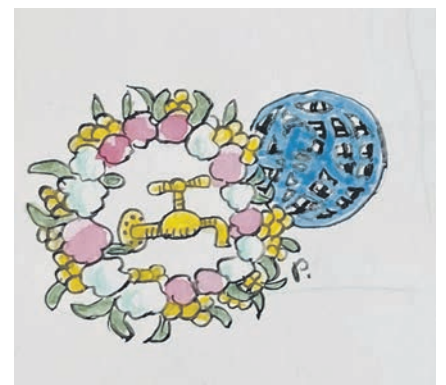
Setmana Santa

La Quaresma i la Setmana Santa tenen una presència espiritual i litúrgica rellevant a la nostra programació. Els cinc dijous anteriors al Diumenge de Rams, oferim en directe la predicació quaresmal del bisbe Xavier Vilanova, des de la catedral de Barcelona i dins la *Missa de cada dia* (19.15 h). La cinquena i última reflexió del cicle, dedicat a Sant Josep, serà aquest proper dijous 25 de març, coincidint també amb la solemnitat de l'Anunciació del Senyor.

Diumenge de Rams, a les 10.30 h, oferim la benedicció i l'Eucaristia des de Montserrat. Dijous Sant, la Missa de la Cena del Senyor serà a les 19 h des de la catedral de Barcelona, el mateix lloc des d'on transmetrem, Divendres Sant, el Sermó de les 7 Paraules a les 15 hores (predicades pel canonge Miquel Ramon) i l'Acte Litúrgic de la Passió a les 17. Dissabte Sant, compartirem amb els oients la Vetlla Pasqual a les 19.15 des de la basílica de la Mercè. Entre Diumenge de Rams i dimecres sant, mantenim l'Eucaristia diària a les 19.15 des de la catedral de Barcelona.

L'efemèride de la setmana

22 de març del 1994: decretat per les Nacions Unides, se celebra per primera vegada el Dia Mundial de l'Aigua.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Agustí Codinach

La celebració del Dia de la Dona també va tenir la seva ressonància eclesial. El diumenge 7 de març el col·lectiu Alcem la Veu es va concentrar davant de la catedral de Barcelona per reivindicar el paper de les dones dins de l'Església. Hi va haver actuacions artístiques i es va llegir un manifest a favor d'una presència femenina més visible en el món creient.

PUNT DE VISTA

Menystenint l'escola cristiana i social?

Us imagineu que els poders públics o partits polítics promoguessin la desaparició de Càritas o l'Hospital de Sant Joan de Déu? O que el Govern es congratulés de la desaparició de la Creu Roja, el Banc d'Aliments o Dincat? Doncs això està passant amb l'escola concertada.

Catalunya té una riquesa que caldria preservar: l'immens teixit d'iniciativa social que treballa pel bé comú. Els poders públics poden aspirar a tenir tot el monopoli del que és públic. Però segons el meu parer, això empobreix la societat, impedeix que les iniciatives socials creïn valor públic i destrueix diversitat i, com a ciutadans, ens relega a ser consumidors de serveis.

Que tanqui una escola, pública o concertada, hauria de ser motiu de preocupació per part dels poders públics

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET
 Director General de la Fundació
 Pere Tarrés

Els preveres i la comunitat cristiana som responsables d'atreure cap al Crist els infants, joves i adults. La parròquia, les escoles i les obres cristianes són el marc on es pot produir aquest apropament. La catequesi, els moviments de gent gran, els matrimonis, la revisió de vida o d'espai i l'escoltisme acostumen a ser els canals de participació en grups que viuen o poden viure la fe. En una societat tan secularitzada com la nostra, no és fàcil ni un nivell homogeni d'interioritat cristiana ni una vivència mínima de tots els que s'apropen a aquestes propostes i en formen part.

No és fàcil discernir fins a quin punt un grup cristià pot integrar alguna o algunes persones que no

En educació, la convivència d'iniciativa pública i social, d'escoles públiques i concertades, es va consolidar amb la Llei d'Educació de Catalunya aprovada el 2009 amb el suport del 80% del Parlament. Destruir aquests grans consensos educatius no és una bona estratègia. Cal retornar-hi, trobar nous llocs d'encontre, analitzar en profunditat els problemes i acabar amb debats que no aporten solucions eficaces per a la millora del sistema. Actualment, s'anteposa la ideologia a la pedagogia i es redueix la complexitat a contraposició binària: concertada o pública, religió o educació cívica, dret a triar escola o segregació. I la solució no està en l'oposició sinó en la complementarietat.

És necessari tornar a reconèixer la tasca que les escoles concertades fan a favor de l'educació de tants infants i joves, la diferent dotació de recursos amb què treballen i l'estalvi que generen a l'Administració. Si

MERITXELL RUIZ

Cap de Recursos de l'Escola Pia de Catalunya

no és un «problema polític» que un nen rebí atenció mèdica gratuïta a l'Hospital de Sant Joan de Déu, no ho ha de ser que una família triï un projecte d'escola coherent amb els seus valors. La tria d'escola ha de ser un dret a respectar i potenciar, tant a l'escola pública com a la concertada. I per tal que la tria no generi diferència ni segregació, el Govern ha de finançar suficientment escoles públiques i concertades, establir mecanismes perquè cap escola discrimini, perquè totes tinguin diversitat d'alumnat i perquè cap família hagi de renunciar a un projecte perquè no el pot pagar.

Que tanqui una escola, pública o concertada, hauria de ser motiu de preocupació per part dels poders públics, no de satisfacció. Si es vol apostar per un país amb futur, ens cal treballar conjuntament des de la iniciativa pública i la social.

LA SAL DE LA TERRA

Respecte per la dignitat de tothom

comparteixen la fe. Ni a partir de quin nivell el grup deixa de ser específicament cristià, tenint sentit només per l'activitat que realitza i en el qual s'integra algú individualment creient. La dilució de sentit transcendent, fins a arribar a perdre's, és un dels problemes que es viuen en tot tipus d'institucions eclesials. El rol dels seus líders, de molts preveres, és procurar motivar una vivència espiritual minoritària i, en alguna ocasió, també promoure

La dilució de sentit transcendent és un dels problemes que es viuen en tot tipus d'institucions eclesials

l'aclariment del sentit d'un grup i, per tant, de qui en forma part i de qui, potser, no convindria que hi fos.

En les difícils circumstàncies d'haver de promoure la reorganització d'algun grup que comporti la separació d'algun membre és important fer-ho després d'haver-ne conegut a fons la trajectòria i d'haver procurat reconduir-la de forma propera. No respondria a l'esperit evangèlic prendre decisions o provocar confrontacions sense reflexions sinceres prèvies, individuals i en equip. I, en tot cas, és fonamental respectar les persones i escoltar els seus raonaments. Cap cristià no pot sentir-se superior a l'altre per molt que no comparteixi la nostra fe o ens semblin pobres els seus arguments.

UN NOU LLINDAR

Fa dotze anys em vau acollir

**SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA**
Bisbe de Mallorca

El meu record fet pregària en aquest vint-i-u de març és a Barcelona, a l'estimada Església de Barcelona que em va acollir amb tanta estimació com a bisbe auxiliar. Era l'inici d'un servei episcopal que segueixo agraït al Senyor per tantes oportunitats de trobar-me amb Ell i de verificar com l'Esperit actua en la seva Església, en cadascun dels creients i en tantes persones de bona voluntat amb qui m'he trobat al llarg dels anys. Era també l'inici d'una aventura, una espècie de pelegrinatge de confiança a través del qual havia de fer realitat les paraules de Jesús gravades en el meu lema episcopal «Vosaltres sou els meus amics» (Jn 15,14) i que constituïen un repte per a la meua entrega de pastor. Us porto al cor i en ell hi han quedat memoritzades totes les experiències compartides i que van ser sempre una veritable vivència d'Evangeli, de fraternitat eclesial i d'amistat.

En el nomenament i entre altres exhortacions, el papa Benet XVI em deia: «Fes, finalment, estimat fill, que, unit per la caritat fraterna amb el esmentat Pastor barceloní, t'afanyis amb totes les forces a dur a terme l'ofici que t'ha estat confiat, però, sobretot, refiant-te de Déu, Pare providentíssim, que ens estima amb un amor fidel i alhora etern. Que els dons de l'Esperit Sant, així com també la protecció de la Verge Maria, t'omplin de goig i et sostinguin en tot moment.» I, el cardenal Lluís Martínez Sistach, a l'homilia de l'ordenació, em dirigia aquestes paraules que guardo en el meu cor: «Que el teu ministeri en el si d'aquesta Església sigui exercit, no solament atenent els qui segueixen o malden per seguir fidelment Jesucrist, sinó també dedicant-te amb tota l'ànima a aquells que potser s'han desviat

d'alguna manera del camí de la veritat o ignoren l'Evangeli i la misericòrdia salvadora de Crist.»

Al final de la celebració, i oferint-me per a la missió que l'Església m'encomanava, vaig manifestar la meua total comunió i disponibilitat per servir aquesta Església en la persona del seu *pastor*, en la dels seus *preveres* i *diaques*, en la dels germans i germanes de *vida consagrada*, en la dels *seminaristes*; penso també en tots els *agents de pastoral* i *organismes diocesans*, i tot el *Poble de Déu*, amb preferència als *qui més sofreixen*, els *més pobres* i els *malalts*, a qui encomano d'una manera especial a la protecció maternal de la Mare de Déu de la Mercè, per tal que ens ajudi a estar sempre al seu costat.

Amb aquest impuls, que és tot un do de l'Esperit Sant, van passar més de vuit anys al servei d'aquesta Església de Barcelona i treballant en comunió amb les altres diòcesis catalanes i que ara agraeixo poder dir-ho també des d'aquestes pàgines de *Catalunya Cristiana*, on he continuat col·laborant des de la missió que el papa Francesc m'ha encomanat a l'Església germana de Mallorca. Un temps dens i intens, d'aprenentatge i d'entrega, d'encarnació i servei, amb una orella a la Paraula de Déu i l'altra al poble, sintonia de la qual continuo aprenent la comunicació propera i el discerniment necessari per respondre a cada moment i situació. Després de dotze anys, el meu agraïment es fa a Déu i a tots vosaltres, amb els qui m'he trobat durant aquest temps de pelegrinatge que, com he dit, és de confiança, d'estimació i d'amor solidari. Amb aquestes paraules, us vull incloure a tots i a totes en la meua pregària i en la meua amistat, demanant-vos de tot cor que també pregueu per mi.

Francesc recorre el camí de la fraternitat a l'Iraq

**El país rep per primer cop la
visita d'un Papa**

Mostrar proximitat a la comunitat cristiana de l'Iraq, aprofundir la relació entre les diferents religions per reconstruir el país i guarir les ferides de la guerra i el terrorisme, i instar a la fraternitat i l'esperança. Aquests van ser els principals objectius del viatge de Francesc a l'Iraq, del 5 al 8 de març, amb el lema «Tots vosaltres sou germans», i que va suposar la primera visita d'un Pontífex al país.

En la trobada amb les autoritats i la societat civil iraquiana, el Papa va recordar la presència mil·lenària dels cristians en aquesta terra, i va demanar el compromís de la comunitat internacional per portar la pau a l'Iraq i el Pròxim Orient, sense imposar interessos polítics ni ideològics. Francesc va reclamar «no més violència, extremismes, faccions, intoleràncies» i va exigir donar espai «a tots els ciutadans que volen construir plegats aquest país, des del diàleg, des de la discussió franca i sincera, constructiva».

El Pontífex va recordar que la reli-

Francesc es va trobar amb el clergat, religiosos, seminaristes i catequistes a la catedral de Ntra. Sra. de la Salvació de Bagdad.

PAPA FRANCESC
«El nom de Déu no pot ser utilitzat per justificar actes d'homicidi, exili, terrorisme i opressió»

gió «ha d'estar al servei de la pau i la fraternitat. (...) El nom de Déu no pot ser utilitzat per justificar actes d'homicidi, exili, terrorisme i opressió». També va tenir paraules per als yazidites i va animar els polítics a combatre la corrupció, els abusos de poder i la il·legalitat.

El Papa es va poder reunir amb els bisbes, sacerdots, religiosos, seminaristes i catequistes a la catedral sirocàtica de Sayidat Al-Nejat, als quals va animar a «ser servidors del poble i no administradors públics, sempre amb el poble de Déu, mai separats com si fóssiu una classe privilegiada».

La catedral que va acollir la trobada ha estat en el passat objectiu de dos atacs terroristes. Per això, Francesc va dedicar unes paraules als «germans i germanes que aquí van pagar el preu extrem de la seva fidelitat al Senyor i a la seva Església», i va subratllar que «el cristià està cridat a testimoniar l'amor de Crist a tot arreu i en qualsevol moment». Davant la temptació del desànim, el

Papa va assenyalar que l'esperança neix «de la pregària perseverant i de la fidelitat quotidiana al nostre apostolat».

El Pontífex es va referir a la guerra, les persecucions, la fragilitat de les infraestructures bàsiques, la lluita per la seguretat econòmica i personal, i va agrair al clergat el seu compromís amb el poble. Novament, va insistir sobre la necessitat de continuar apostant per la fraternitat i en el fet que guerra i religió no són compatibles.

Bressol d'Abraham

«No podem callar quan el terrorisme abusa de la religió», va dir Francesc davant de líders d'altres confessions religioses a la plana d'Ur dels Caldeus, pàtria d'Abraham: «Avui nosaltres, jueus, cristians i musulmans, juntament amb els germans i germanes d'altres religions, honorem el pare Abraham de la mateixa manera que ell: mirem el cel i caminem a la terra.»

Francesc va explicar que mirar el cel ens dona un missatge d'unitat i va assegurar que «els creients estan cridats a testimoniar la bondat de Déu, a mostrar la seva paternitat mitjançant la fraternitat». També va advertir que «l'ofensa més blasfema és profanar el nom de Déu odiant el germà». El Papa va demanar respecte per la llibertat de consciència i religiosa i va lloar la tasca de joves voluntaris musulmans de Mossul, «que van ajudar a reconstruir esglésies i monestirs, construint amistats fraterne sobre les runes de l'odi».

En aquest context de pandèmia, el Pontífex va convidar a deixar «aquests vincles i afeccions que, tancant-nos en els nostres grups, ens impedeixen que acollim l'amor infinit de Déu i que veiem germans en els altres. Ens necessitem els uns als altres, ningú no se salva sol».

Segons Francesc, «no hi haurà pau sense compartir i acollir, sense una justícia que assegurí l'equitat i promoció per a tots. No hi haurà pau sense pobles que donin la mà a altres pobles. La pau no exigeix vencedors ni vençuts, sinó germans i germanes que, malgrat les incomprensions i les ferides del passat, caminin del conflicte a la unitat». Per això, «el qui segueix

El Papa va visitar la comunitat cristiana de Qaraqosh.

els camins de Déu no pot estar en contra de ningú, sinó a favor de tothom (...), no pot justificar cap forma d'imposició, opressió o prevaricació, no pot actuar de manera agressiva».

Benaurats

En la celebració de la missa a la catedral de Sant Josep de Bagdad, juntament amb el patriarca caldeu de Babilònia, el cardenal Louis Raphaël Sako, el Papa va parlar sobre saviesa, testimoni i promeses.

«Els pobres, els que ploren, els perseguits són anomenats benaurats. (...) Per a Déu no és més gran el qui més té, sinó el qui és pobre d'esperit; no és el qui domina els altres, sinó el que és mans amb tothom; no és el qui és aclamat per les multituds, sinó el qui és misericordiós amb el germà», va dir Francesc. La proposta de Jesús és sàvia perquè «l'amor, que és el cor de les benaurances, tot i que sembli feble als ulls del món, en realitat venç».

«La pau exigeix germans i germanes que caminin del conflicte a la unitat»

«Déu vol fer meravelles precisament a través de les nostres febleses»

times de la guerra a Mossul, una ciutat devastada per Estat Islàmic. Des d'allà el Papa va voler invocar el perdó i demanar la gràcia de la conversió, tot recorrent un camí d'esperança basat en la col·laboració fraterna entre cristians i musulmans.

«Avui», va comentar Francesc, «malgrat tot, reafirmem la nostra convicció que la fraternitat és més forta que el fratricidi, que l'esperança és més forta que la mort, que la pau és més forta que la guerra. Aquesta convicció parla amb més eloqüència que la de l'odi i la violència; i mai no podrà ser sufocada en la sang vessada per aquells que perverteixen el nom de Déu caminant per viaranyes de destrucció».

Per al Pontífex, «si Déu és el Déu de la vida no està permès que matem els nostres germans en el seu nom. Si Déu és el Déu de la pau no està permès que fem la guerra en el seu nom. Si Déu és el Déu de l'amor no ens és lícit odiar els nostres germans». Així, va invocar Déu tot demanant: «Ensenya'ns a comprendre que ens has confiat el teu projecte d'amor, pau i recon-

En aquest sentit, va manifestar que, en el testimoni quotidià, es canvia el món amb les benaurances i que el testimoni de Déu «no és passiu, ni fatalista, no viu a mercè de les circumstàncies, de l'instint i del moment, sinó que sempre està esperançat, perquè està fonamentat en l'amor que sempre disculpa i confia, sempre espera i suporta».

El Papa va destacar que les promeses «ens garanteixen una alegria com no n'hi ha d'altra i no defrauden». No obstant això, va advertir: «Estimats germans i germanes, de vegades podem sentir-nos incapaços, inútils, però no en fem cas, perquè Déu vol fer meravelles precisament a través de les nostres febleses.» I un cop més va subratllar: «Les benaurances són per a tu, per a tu que estàs afligit, afamat i assedegat de justícia, perseguit.»

Víctimes de la guerra

Un dels moments clau de la visita va ser la pregària per les víc-

Trobada amb l'autoritat xiïta

Francesc es va traslladar a la ciutat de Najaf, al sud de Bagdad, per trobar-se amb el gran aiatol·là Al-Sistani, la principal autoritat religiosa xiïta a l'Iraq. En una reunió privada d'uns 45 minuts, el Papa va destacar la importància «de la col·laboració i l'amistat entre les comunitats religioses perquè, conreant el respecte mutu i el diàleg, es pugui contribuir al bé de l'Iraq, de la regió i de tota la humanitat».

La visita va ser ocasió perquè Francesc donés gràcies al líder xiïta i la seva comunitat que «davant la violència i les grans dificultats dels darrers anys, ha aixecat la veu en defensa dels més febles i perseguits, tot afirmant el caràcter sagrat de la vida humana i la importància de la unitat del poble iraquetà».

ciliació, perquè el portem a terme en el temps. (...) Ajuda'ns a no dedicar temps al servei dels nostres interessos egoistes, personals o grupals, sinó al servei del teu pla d'amor. I quan ens desviem, concedeix-nos que puguem escoltar la veu dels veritables homes de Déu i penedir-nos a temps, per no arruïnar-nos novament amb destrucció i mort.»

El perdó, necessari

Herència espiritual, perdó i conversió van ser els temes principals que el Papa va tractar en la trobada amb la comunitat cristiana de Qaraqosh, a l'església de la Immaculada Concepció: «Fins i tot enmig de les devastacions del terrorisme i la guerra, podem, amb els ulls de la fe, veure el triomf de la vida sobre la mort. (...) Ha arribat el moment de reconstruir i començar de nou. (...) Certament, hi ha moments en els quals la fe pot trontollar, quan sembla que Déu no veu res ni hi intervé. Vas sentir la veritat d'això en els dies més foscos de la guerra i també en aquests dies de crisi de salut mundial i gran inseguretat. Recorda que Jesús és al teu costat. No deixis de somiar. No et rendeixis, no perdis l'esperança.»

Com va assenyalar Francesc, la paraula crucial és el perdó: «Cal la capacitat de perdonar i el coratge per lluitar. Creiem que Déu pot portar la pau a aquesta terra. Confiem en Ell i, juntament amb les persones de bona voluntat, diguem "no" al terrorisme i a la instrumentalització de la religió.»

El Papa també va demanar pregar per la conversió i va saludar especialment les dones «valentes que continuen donant vida malgrat els abusos i les ferides. Que les dones siguin respectades i protegides! Que se'ls doni atenció i oportunitats!»

Futur de fraternitat

En la darrera cita pública de la visita del Papa a l'Iraq, Francesc va celebrar una missa a l'estadi d'Erbil, la capital del Kurdistan. Va ser l'únic acte en el qual van participar milers de persones i on es va poder fer servir el papamòbil en comptes del cotxe blindat.

«Jesús ens allibera d'una forma d'entendre la fe, la família, la comunitat que divideix, que contrasta, que exclou»

«Treballant plegats en unitat per un futur de pau i prosperitat que no deixa ningú enrere i no discrimini ningú.» Va ser la petició del Papa en la salutació final als cristians iraquians, als quals va explicar que «Jesús desitja que el nostre cor no sigui un lloc d'agitació, desordre i confusió».

Francesc va posar en relleu que «ens cal ser rentats de les nostres seguretats enganyoses que intercanvien la fe en Déu amb les coses que passen, amb les comoditats del moment. Ens cal que les suggestions nocives del poder i dels diners siguin eliminades del nostre cor i de l'Església».

«Déu no ens deixa morir en el nostre pecat», va reflexionar, «fins i tot quan li girem l'esquena, no ens abandona mai. Ens busca, ens segueix, per cridar-nos al penediment i purificar-nos». Així, Jesús «ens allibera d'una forma d'entendre la fe, la família, la comunitat

Pregària a Mossul, una de les ciutats més devastades per la guerra.

«Avui puc veure i palpar que l'Església a l'Iraq és viva, que Crist viu i actua en aquest poble seu sant i fidel»

que divideix, que contrasta, que exclou, perquè puguem construir una Església i una societat oberta a tothom i atenta als nostres germans i germanes més necessitats. Ens enforteix perquè sabem resistir la temptació de cercar venjança, que ens endinsa en una espiral interminable de represàlies».

El Papa va destacar que l'Església màrtir de l'Iraq «ha fet i està fent molt per proclamar aquesta saviesa meravellosa de la creu en difondre la misericòrdia i el perdó de Crist, especialment als més necessitats. Avui puc veure i palpar que l'Església a l'Iraq és viva, que Crist viu i actua en aquest poble seu sant i fidel».

El Pontífex no va voler finalitzar la visita sense recordar l'ecumenisme de sang: «Els nostres màrtirs brillen plegats, estels en un mateix cel! Des d'allà ens demanen que caminem plegats, sense dubtar-ho, cap a la plenitud de la unitat.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Misericòrdia a les perifèries

Amb la pèrdua del significat de les coses comença a perdre's el sentit de la vida. El significat és el contingut que dona sentit a les coses. A la Paraula de Déu, fins i tot el significat del nom dona sentit a la persona que el porta.

Déu, sortint de Déu, ve a l'encontre de l'home a revelar el seu Nom, és a dir, ell mateix en essència, naturalesa i caràcter. «Jo els he fet conèixer el teu nom, i els el faré conèixer més encara, perquè l'amor amb què m'has estimat estigui en ells, i jo també hi estigui» (Jn 17,26).

El primer Papa jesuïta tria el nom de Francesc per donar a conèixer la naturalesa i caràcter del seu pontificat. Sant Francesc, per l'experiència de la seva conversió, sense pretendre-ho, surt del marc d'allò establert en el seu temps, i des d'allà, i novament sense pretendre-ho, reforma l'Església des del camí de la santedat. La conversió és la força que canvia la persona i, des de la persona, canvia i dona sentit a la vida, a les coses i a l'entorn.

Francesc, convers i en sortida, porta la misericòrdia fins a les perifèries descartades: «Quan jo estava en pecats, em repugnava molt veure leprosos. El Senyor m'hi conduí i vaig fer misericòrdia amb ells» (*ipsissima vox*). Sense importar-li l'oposició, prenent com a arma el senyal de la creu, en diàleg fratern, va pacificar el germà llop. Sortint, va anar a l'encontre del soldà egipci, com si hagués estat iraquí, no a la recerca de convenciments proselitistes, sinó a la recerca de Pau i Bé.

JOAN PALERO

SABER ESCOLTAR

Violència

Bob Dylan, a la cançó *Escolta-ho en el vent*, en la versió catalana canta: «Quants cops haurà l'home de mirar amunt / per tal de poder veure el cel? / Quantes orelles haurà de tenir / abans de sentir plorar el món? / Quantes morts veurà al seu entorn / per saber que ha mort massa gent?»

Una vegada, el cap d'uns joves escoltes va dir-me que, trobant-se davant d'una ermita de la Mare de Déu, no es va atrevir a fer resar la Salve, perquè parla del món com «d'una vall de llàgrimes». Li vaig dir que, quan arribés a casa, connectés el televisor i que potser s'adonaria de les moltes coses que provoquen patiment. Un repàs de la història universal esdevé una allau de crims, guerres i fam, coses que, dissortadament, són actuals.

El gran cardenal Carlo M. Martini,

arquebisbe de Milà, va escriure una colla d'idees arran de les diverses formes de violència. En primer lloc, parla de la violència política, fins a arribar al terrorisme, innocents assassinats, violència criminal per robar, per venjança; no podem pas oblidar les epidèmies.

Hi ha la violència social, fruit de la injustícia, que perjudica els pobres i el gran problema estructural de la fam al món. Martini acaba la reflexió referint-se, d'una manera especial, a la guerra vigent en tants indrets del món. Fixeu-vos que hi ha una quantitat molt gran d'arsenal d'armes amb capacitat per destruir la humanitat.

El Catecisme de l'Església catòlica (2262) diu: «En el Sermó de la Muntanya, el Senyor recorda el precepte: "No mataràs" (Mt 5,21), i hi afegeix la prohibició de la ira, de l'odi

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

i de la venjança. Més encara, el Crist mana al seu deixeble que pari l'altra galta i que estimi els seus enemics. Ell mateix no es va defensar i va dir a Pere que embeinés l'espasa.» En el mateix Sermó de la Muntanya, Jesucrist diu: «Benaurets els pacificadors.»

L'Església sempre parla de la pau. Recordem que sant Joan XXIII va publicar l'encíclica *Pau a la terra*. És una descripció molt clara del valor de la vida humana. Un bon punt de referència.

Al Sermó de la Muntanya, el Senyor ens recorda la prohibició de la ira, de l'odi i de la venjança

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Vaig acabar l'aportació anterior amb la primera paraula d'aquest títol present. Avui, n'afegeixo dues més.

Al nostre món cristià li falta entusiasme. Abunden estudis, precisions, tractats comercials, cursos i cursets, associacions i organitzacions organitzades d'organismes.

Quan el Senyor va observar que no se'l sentia bé i que la multitud l'aclaparava, se'n va allunyar i va predicar des d'una barca. Nosaltres disposem de megafonia i d'emissores de ràdio i televisió i, si a aquests mitjans els manca l'alè personal, el to de confiança, ens podem dirigir al proïsme en línia.

Gràcies a totes aquestes eines, augmenta l'evangelització i creixen els fidels? Paral·lelament a la missió, augmenten les sectes, amb aparenents immillorables resultats.

A PROPÒSIT DE...

Entusiasme, suggestió i zel apostòlic

La televisió per satèl·lit ens permet introduir-nos a les seves assemblees. Sorpren la capacitat de convicció de l'orador i la resposta immediata, amb crits i gestos dels assistents. Observant amb atenció un es pregunta, evangelitzen o suggestionen?

Hom pensa que la capacitat fascinadora del líder arriba a anul·lar la possibilitat de seny i lliure acceptació de la seva doctrina. En realitat, avassalla i l'auditori es deixa sotmetre, sense ser-ne conscient.

Soc vell i, gràcies a Déu, he con-

servat la fe i la meua vocació. Com tota persona clerical, he tutelat grups amb bons, millors o banals resultats i he sofert la intromissió d'esponanis atractius, simpàtics i graciosos. Conseqüència de la seva intervenció és que alguns ens han abandonat i que han marxat darrere seu. Nou i capacitat de suggestió. Aparentment, ells tenien èxit i jo fracassava. Però va passar un temps i, d'aquell intrús, no se'n va saber mai més res.

L'entusiasme és un do de l'Esperit Sant i per això creix la comunitat. Si és fruit de vanagloria, a tot estirar, aconseguirà alguns fanàtics.

(Quan aquestes línies arribin al lector, si Déu vol, hauré rebut 88 anys de vida i 66 de sacerdoci. Els he viscut i els visc amb un seriós entusiasme agraït.) (Continuaré.)

Avui dia disposem de megafonia i d'emissores de ràdio i televisió per dirigir-nos al proïsme

Vida eclesial

Aquesta setmana presentem una nova web sobre turisme religiós, parlem de l'acompanyament en el dol i la malaltia, recomanem un llibre sobre Mons. Jaume Traserra, recordem Antonio Ordóñez i entrevistem Núria Calduch

Barcelona

El Secretariat de Pastoral de Turisme impulsa un espai digital que ofereix als turistes informació detallada del patrimoni eclesiàstic i les celebracions

Nova web per recuperar el turisme religiós a Barcelona

MACIÀ GRAU
Barcelona

«Abans de l'arribada del Covid-19, un de cada tres turistes que visitaven els monuments i els llocs d'interès de Barcelona optaven pel patrimoni eclesiàstic de la ciutat.» Amb aquestes paraules, el dijous 4 de març Mn. Josep M. Turull, rector de la basílica de la Sagrada Família, va exposar als mitjans de comunicació la importància del patrimoni de l'Església com a principal actiu turístic de Barcelona. Ho va fer durant la presentació de la nova web del Secretariat de Pastoral de Turisme de l'arquebisbat de Barcelona, un nou espai digital que s'ha creat precisament per recuperar i impulsar el turisme religiós. L'adreça de la web és turisme.esglesia.barcelona, i conté tota la informació relacionada amb el patrimoni eclesiàstic de Barcelona, així com també les activitats i celebracions religioses que organitza la diòcesi, informacions que s'actualitzaran i s'ampliaran amb el pas del temps, com va definir el mateix Mn. Turull: «Som conscients que tot el que oferim és només un inici, però seguirem treballant amb les institucions que gestionen el turisme a casa nostra.» El portal està dividit en tres blocs dedicats al turisme exterior, les peregrinacions i els santuaris.

JOSEP M. TURULL
«Hi ha moltes persones que quan viatgen volen experimentar el culte i el que significa»

Turisme

Com explica Mn. Josep M. Turull, el primer gran bloc de la nova web està centrat a respondre una demanda d'una realitat que s'ha detectat els darrers anys, i és que «molts turistes són creients i volen celebrar la seva fe aquí». D'aquesta manera, tots els visitants que arribin a partir d'ara a Barcelona trobaran en aquest apartat un espai on consultar els horaris de les principals misses que se celebren a la diòcesi, com per exemple les de la Sagrada Família, o també les misses que es fan en idiomes estrangers, la majoria de les quals estan sostingudes per una comunitat catòlica estrangera. D'una banda, això farà que la gent conegui de primera mà els horaris de les misses que es fan en esglésies emblemàtiques, i de l'altra que els turistes puguin participar en les eucaristies que es fan en la seva

Agustí Codinach

lona està dedicat a les peregrinacions: «És l'única plataforma en què hi apareixen tots els pelegrinatges que s'organitzen des de Barcelona, una ciutat on l'oferta de pelegrinatges turístics és molt gran. A part dels horaris, també hi ha tota la informació necessària del viatge i una explicació del recorregut», explica Mn. Turull. Dins dels pelegrinatges més destacats, trobem el Camí de Santiago, amb enllaços a les pàgines webs que poden ser útils a l'hora de preparar-se, o el Camí Ignasià, que va des de Manresa fins a Loiola, al País Basc.

Santuaris

Així com el primer bloc està pensat per afavorir el turisme exterior i promoure que els visitants participin en les eucaristies internacionals, el bloc «Santuaris» està pensat per al turisme de proximitat, que s'ha potenciat notablement el darrer any davant la impossibilitat de viatjar a altres països a causa del Covid-19. Per facilitar que els visitants puguin descobrir tota l'oferta patrimonial de la diòcesi, hi trobem una llista dels principals santuaris de la diòcesi de Barcelona (no només de la ciutat), juntament amb la seva ubicació i un telèfon d'informació per consultar-ne els horaris de visita. Es tracta sense cap mena de dubte del portal de referència per a tots els que estiguin pensant a visitar algun santuari, ja que a més també s'hi recullen notícies i activitats que poden ser d'interès en aquest mateix àmbit. En definitiva, la nova web recull molta informació que fins ara estava dispersa o il·localitzable, i ajudarà molts turistes, tant els creients com els que no ho són, a entendre la influència de la fe en el patrimoni cultural de la diòcesi barcelonina. Com exposa Mn. Turull, «hi ha moltes persones que quan viatgen volen experimentar el culte i el que significa», i és per això que el nou portal impulsarà aquesta tendència i ajudarà a recuperar el turisme religiós a mesura que disminueixin les restriccions sanitàries causades pel Covid-19.

llengua, on també tindran l'oportunitat de conèixer la comunitat del seu país a Barcelona. A més, dins d'aquest mateix bloc també s'hi recullen altres elements d'interès per al turisme exterior: «Hi ha elements del patrimoni cultural més significatiu, el musical. Recollim els grans cicles que s'organitzen a les esglésies. També hi ha un calendari dels esdeveniments religiosos, que lliguen la fe amb la cultura i del repertori musical eclesial de primer ordre», manifesta Mn. Turull. Finalment, també s'hi inclou tota l'oferta que hi ha dels allotjaments religiosos, que van des de les comunitats fins a particulars que s'ofereixen per acollir els turistes a casa seva.

Peregrinacions

El segon bloc de la nova pàgina web del Secretariat de Pastoral de Turisme de l'arquebisbat de Barce-

Foto: Mn. Josep M. Turull va presentar la nova web a la sagristia de la basílica de la Sagrada Família.

MARTA BURGUET

Responsable del Servei d'Acompanyament al Dol i la Malaltia (SADiM) promogut per l'arquebisbat de Barcelona

Eines per a la vida, quan toquem finals

La pandèmia està comportant pèrdues significatives per a moltes persones, i no sols físiques. Els més de 20.000 morts a Catalunya per causa del Covid-19 en són un indicador. No podem descuidar, però, les que han emmalaltit i mort per altres causes i les que s'han trobat afectades per les conseqüències socials provocades pel virus. Un comú denominador ha estat viure aquestes situacions en solat. Desconcert i impotència són paraules que ressonen en les veus d'afectats i cuidadors de diferents sectors socials. Amb tot, els moments de comiat en tanatoris o altres escenaris s'han vist restringits, amb l'afectació que suposa no poder rebre l'escalf i consol de l'entorn familiar i social en els processos de dol.

Més enllà de la salut, també han quedat trastocats altres elements essencials que donen sentit a la vida quotidiana: feina, educació, mobilitat, etc. Tot plegat ocasiona situacions en què ha tocat elaborar dols sense la possibilitat d'expressar-los ni ritualitzar-los, incrementant així el període de la

fase de negació. Greuges emocionals i psicològics deixen estralls. El 66% dels ciutadans (dades del Centre d'Investigacions Sociològiques de febrer 2021) manifesten que la pandèmia els està afectant molt o bastant a nivell personal. En aquest context, el major motiu de preocupació de la població a l'actualitat (30,7% segons el CIS) és la constatació de «la manca de recursos suficients per fer front a la pandèmia».

No són pas pocs els aprenentatges que la situació actual aporta. Un repte per davant: aprofitar la solidaritat que ha anat emergint en els moments més crítics. Alhora, s'ha posat també en evidència el benefici de ser acompanyats per tal d'afrontar i travessar el dolor i reprendre la pròpia vida amb forces renovades. En situacions de patiment intens, sovint emergeix la pregunta pel sentit de tot plegat i a voltes això obre la sensibilitat a la dimensió transcendent. En aquest sentit, l'espiritualitat es redescobreix com un factor de resiliència a ser atès convenientment.

Un nou repte és oferir un acompanyament adequat al moment vital de cadascú des d'una perspectiva integral, incloent-hi la dimensió espiritual. Amb la voluntat d'atendre aquest horitzó des de la fe i l'esperança, l'arquebisbat de Barcelona ha posat a disposició de la societat el Servei d'Acompanyament al Dol i la Malaltia (SADiM), en col·laboració amb la Fundació Acompanya-Ca n'Eva. Aquest servei ofereix programes d'atenció al dol i a processos de malaltia tant de forma individual com en grup, presencial o a distància, facilitant de ser acompanyats per encarar la vida amb confiança.

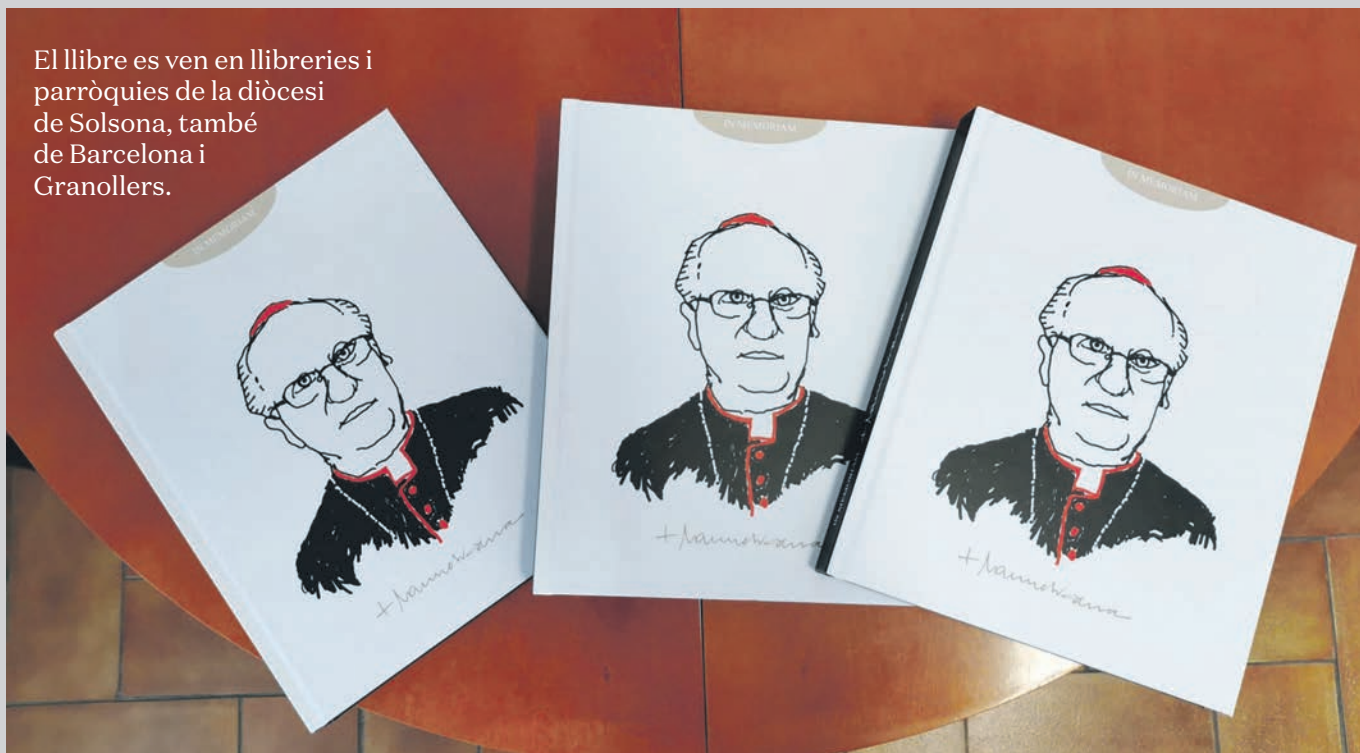
L'espiritualitat es redescobreix com un factor de resiliència a ser atès convenientment

 Solsona

El llibre es ven en llibreries i parròquies de la diòcesi de Solsona, també de Barcelona i Granollers.

REDACCIÓ

El 25 de gener es van complir dos anys de la defunció del bisbe emèrit de Solsona

Publicació d'un llibre en memòria de Jaume Traserra

El dia 25 de gener passat es compliren dos anys de la defunció del bisbe emèrit de Solsona, Mons. Jaume Traserra i Cunillera. A la catedral de Solsona tingué lloc la missa d'aquest segon aniversari presidida pel bisbe Xavier Novell, acompanyat d'alguns preveres i laics.

Amb motiu d'aquest aniversari, s'ha publicat un llibre amb el títol *In memoriam +Jaume Traserra*. Aquest llibre no és una biografia ni unes memòries, és un conjunt d'articles de diferents autors que van conèixer el bisbe Jaume en diferents moments de la seva vida. Cadascun d'ells explica vivències, records o fa esment del treball del bisbe. Un d'aquests autors i editor del llibre és el bisbe actual, Xavier Novell.

El llibre està dividit en sis parts: la primera part són uns textos inèdits del mateix bisbe Jaume, els seus records de joventut; la segona part parla del seu ministeri a Barcelona a càrrec de cinc autors diferents; la tercera és el seu pontificat a Solsona a càrrec de deu autors; la quarta és el seu testament espiritual, que va escriure cinc anys abans de mo-

rir; la cinquena contempla alguns escrits publicats després de la seva mort; i acaba el llibre amb la seva biografia.

En definitiva, aquest llibre és un homenatge que un grup de persones, fills del seu gran mestratge espiritual, intel·lectual i pastoral, han volgut oferir-li: un retrat d'aquest gran eclesiàstic català.

Els interessats a adquirir el llibre el trobaran en algunes llibreries i parròquies de la nostra diòcesi, al preu de 15€. També es pot trobar en algunes llibreries de Barcelona i Granollers.

La presentació del llibre va tenir lloc el dia 7 de febrer a la Sala Bisbe Lasala del Palau episcopal de Solsona. Aquesta presentació es va fer en línia, en directe pel canal Youtube del bisbat, i va anar a càrrec del bisbe Xavier Novell.

El bisbe Xavier va anar presentant el llibre i explicant els motius de la seva publicació, les parts de les quals consta, i també l'objectiu al qual es destinaran els diners de la venda: el projecte de Vacances per a Famílies Nombroses. Va acabar responnent preguntes en directe que es feien des del xat del canal Youtube.

Un dels autors i editor del llibre és el bisbe actual, Xavier Novell

Antonio Ordóñez, jesuïta (Baena, 1974 – Barcelona, 2021)

ALEJANDRO LABAJOS, sj

Era amb l'amistat
—viscuda amb veritat
i no com a estratègia—
com anunciava amb la
seva vida el Senyor

A Loiola hi ha una famosa col·lecció de quadres que representen jesuïtes missioners enviats arreu del món. La seva particularitat és que cada jesuïta va vestit amb la vestimenta pròpia del lloc de missió. No es tracta d'una expressió folklòrica, sinó que és una manifestació del desig d'entrar a fons en la vida de les persones i dels pobles, una cosa que és molt pròpia del carisma de la Companyia de Jesús.

L'Antonio va ser una mica com tots aquests quadres junts. Tenia múltiples interessos que el van portar a posar-se amb passió els vestits més diversos amb els quals expressava la seva particular forma

d'apostolat. L'Antonio era escolta, mestre, confrare, home del seu poble i família, *runner*, esquiador, teòleg, bioètic, educador de joves en risc d'exclusió social, acompanyant espiritual, sacerdot, pastoralista, monitor, jugador de rol, fins i tot barceloní de tota la vida sense deixar de ser de Baena... I tot era capaç de viure-ho inesgotablement amb passió desbordant, multifacètica expressió de la seva manera totalment personal d'experimentar la vocació. Era un entusiasta de la vocació a la Companyia de Jesús i ho expressava amb tot el seu ésser, també amb el seu tarannà orant i la seva preferència pels pobres i els joves.

Podríem enumerar les múltiples activitats que va portar a terme pels llocs per on va passar durant la seva vida de jesuïta (Sevilla, Madrid, Úbeda, Roma, El Puerto de Santa María, la seva estimada i enyorada Terra Santa o Barcelona). Però era sobretot un apòstol de l'amistat. Per tot arreu on passava establia llaços d'amistat que s'han mantingut fins al final. Era amb l'amistat —viscuda amb veritat i no com a estratègia— com anunciava amb la seva vida el Senyor.

Molts de nosaltres podem dir que en ell hem tingut sobretot un amic. I per això se'ns fa difícil la seva partida. En la seva manera de ser amic, l'Antonio encarna el que significa la mort d'aquells que ens han estimat. I quan ens n'adonem, brolla la gratitud i també la incapacitat de callar-ho o guardar-nos-ho només per a nosaltres: per què desperta en nosaltres la nostra millor capacitat d'estimar. L'Antonio ha estat capaç de fer brillar a través de l'amistat el millor de cadascú. Es pot dir d'ell allò que Hugo Rahner va assenyalar de sant Ignasi: «En veritat el cor desbordant d'Ignasi va trobar ressò en el dels seus amics; si no es fes menció d'aquestes amistats, desfigurariem el retrat del nostre sant.» O allò que Josep Rambla, darrer acompanyant espiritual de l'Antonio va assenyalar en una ocasió sobre sant Pere Favre: «L'amistat era la base del seu apostolat: la seva amistat era apostòlica i el seu apostolat, amistat.» Per a ell, els amics eren això: un regal de Déu. No és casualitat que l'Antonio anomenés Crist en un dels seus poemes «El Senyor dels meus amics».

IGNASI MIRANDA

Núria Calduch-Benages, secretària de la Pontifícia Comissió Bíblica

«Estudiar la Bíblia i transmetre-la ja forma part de mi mateixa»

Núria Calduch-Benages ha expressat en una entrevista a l'espai *Temps de diàleg*, dins el programa *El Mirador de l'actualitat* de Ràdio Estel, l'agraïment al Papa pel seu nomenament com a secretària de la Pontifícia Comissió Bíblica. La primera dona que ocupa aquest càrrec, membre del mateix organisme des del 2014, també forma part de la Comissió per a l'Estudi del Diaconat de la Dona. Núria Calduch, nascuda a Barcelona el 1957, és religiosa de la congregació de les Missioneres Filles de la Sagrada Família de Natzaret. És llicenciada en Filosofia i Lletres per la Universitat Autònoma de Barcelona i doctora en Sagrada Escriptura pel Pontifici Institut Bíblic de Roma. Calduch és professora ordinària de la Pontifícia Universitat Gregoriana de Roma i professora convidada al Pontifici Institut Bíblic. És considerada un referent internacional en l'estudi dels llibres sapiencials de l'Antic Testament. Ja Benet XVI l'havia nomenada el 2008 experta de la XII Assemblea General del Sínode dels Bisbes sobre *La Paraula de Déu en la vida i la missió de l'Església*.

Què representa ser nomenada secretària de la Pontifícia Comissió Bíblica?

Un nomenament així sempre és motiu de gratitud i, alhora, amb la gran responsabilitat que se m'obre d'ara endavant. Una cosa és ser membre de l'or-

«La Bíblia ofereix sempre una paraula de pau, de reconciliació i d'esperança»

ganisme i una altra, dirigir el grup. Són realitats diferents. Però m'ho prenc amb bona filosofia.

Quina és la missió i la tasca d'aquesta Comissió?

La Pontifícia Comissió Bíblica és un grup format per 20 biblistes, amb el cardenal Lluís Ladaria com a president. Ens reunim una vegada l'any, habitualment durant 7 dies la segona setmana de Pasqua, per tractar un tema d'actualitat o d'interès d'àmbit eclesial, sempre relacionat amb la Bíblia. No és un òrgan de govern, sinó consultiu, d'estudi i de reflexió. Normalment, treu un document cada cinc anys, tot i que no és obligatori, però sí bastant habitual. Vaig entrar a la Comissió el 2014, i el 2019 vam publicar un volum sobre antropologia bíblica. És, en definitiva, una feina d'assessorament i de difusió de la Bíblia.

Què canviarà per a vostè ara amb aquesta nova responsabilitat?

No crec que canviï gran cosa, perquè la feina acadèmica que realitzo seguirà igual. L'únic que tindrà és una mica més de feina «extra» en alguns moments concrets de l'any. La tasca consisteix a guiar les reunions i, després, el moment més difícil és l'elaboració del document.

Què és per a vostè la Bíblia i el treball per presentar-la davant del món com una referència de primer nivell?

Em dedico des de fa molts anys a l'estudi i la investigació de la Bíblia, especialment en el camp del món sapiencial, i ja forma part de mi mateixa. Anar treballant, descobrint i investigant cada vegada més en els textos és un estímul constant, no només per a mi, sinó per transmetre aquest interès a altres persones, sobretot a les noves generacions. Els meus alumnes, molts joves interessats, fan tesis magnífiques, cosa que m'omple de satisfacció. En alguns ambients, sembla que la Bíblia no interessa gens i que la gent hi és indiferent. En canvi, en altres no és així, sinó que suscita un interès increïble, fins i tot entre joves. Hi ha persones que es reuneixen per estudiar textos que no coneixen o que no han llegit mai i, sorprenentment, la motivació fa que segueixin endavant en aquest camí.

El Papa és un gran defensor, precisament, de la lectura de la Bíblia per aplicar-la al treball per la pau i la fraternitat. De quina manera podem recuperar aquest vincle entre la Sagrada Escriptura i la concòrdia entre les religions i les cultures?

La Bíblia ofereix sempre una paraula de pau, de reconciliació i d'esperança. Tot i que dins dels textos podem trobar violència o dificultat per interpretar alguns missatges, el missatge profund que s'hi amaga és d'esperança per a l'home de tots els temps. I això és universal, per a tothom, de qualsevol religió i també per als no creients, amb un missatge que transcendeix el temps i l'espai.

El Papa, a Ur dels Caldeus, va viure un moment històric, molt significatiu. La saviesa és també un dels elements universals que es troben en totes les cultures. És una ciència o un coneixement que tots els pobles tenen, d'una manera o una altra.

LUNET
TALLERS DE L'UNIVERSITAT

Amor Pau
FUNDACIÓ

CUIDEM LA TEVA SEGURETAT
Servei de neteja i desinfecció.

Sol·licita informació
lunet.es · comercial@lunet.es · 902 010 977

SIGNES D'AVUI

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Mort: distracció o temor?

El CIS (Centre d'Estudis Sociològics) va publicar el mes de febrer passat un avanç dels resultats d'una enquesta sobre la salut mental dels espanyols durant la pandèmia del Covid-19. La pregunta 12 diu: «Em podria dir quanta *por* o *preocupació* ha sentit sobre aquestes situacions relacionades amb el Covid-19 (molta, bastant, una mica, poca o gens)?» Indica diferents situacions. M'aturo en la següent: «De morir a causa del coronavirus.» S'estableixen diferents categories: per sexe i per edat de la persona entrevistada. Per sexe, les respostes *molta* i *bastant* sumen el 18,4% dels homes i el 28,3% de les dones entrevistades. Per franges d'edat, també les respostes *molta* i *bastant* sumen a la franja de 18 a 24 anys el 24%; de 25 a 34 anys el 22,6%;

de 35 a 44 anys el 24,8%, de 45 a 54 anys el 23%; de 55 a 64 anys el 26,2%, i de 65 i més anys el 21,2%.

En resum, aquesta pregunta indica que la por o la preocupació de morir a causa del coronavirus és sensiblement més alta en les dones que en els homes. Gairebé 10 punts de diferència. Per edats, la franja menys preocupada per la mort a causa del Covid és la que correspon a les persones de 65 anys o més. Justament, la franja més afectada per la mort. Tenen alguna explicació aquestes dades? La gent gran pensa més en la mort i el Covid

Els homes estan més distrets i les dones més atentes?

només és una de les causes possibles. La mort resulta més propera i familiar. Està més present a l'horitzó vital d'aquestes persones. El temps s'esgota i al rellotge de sorra els grans de la part superior es redueixen a ulls vista. Als antípodes de les persones grans no hi ha els joves, sinó les persones de 55 a 64 anys. Encara es viu, encara hi ha esperances, però es recorren els últims trams de la plenitud existencial, de les responsabilitats, de la projecció social. La diferència important entre homes i dones, de què depèn? Els homes estan més distrets i les dones més atentes? Una major dedicació en la cura dels altres, provoca una major consciència en les dones sobre la fragilitat de la vida? Cal que hi continuem reflexionant.

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

«Aporofòbia», una dura realitat?

Aquesta paraula va ser encunyada per la filòsofa Adela Cortina en una sèrie de publicacions als anys noranta per poder diferenciar aquesta actitud de la xenofòbia, que solament es refereix al rebuig a l'estranger, i del racisme, que és la discriminació per grups ètnics. Ve del terme grec *ἀπορος* (*áporos*), sense recursos, indigent, pobre.

És d'aquelles actituds que em costa de digerir i sento que em manca capacitat per entendre-la i, sobretot, per entendre per què alguns es deixen endur per ella en detriment dels que ja tenen la desgràcia de viure i patir la pobresa.

L'augment de persones sense sostre a les grans ciutats, que sovint veiem dormint pels nostres carrers, mentre per a una gran majoria —així ho vull creure— és motiu de dolor, d'angoixa i de patiment per no poder solucionar aquestes situacions, per

a alguns és motiu de rebuig, quan no d'una indiferència que els fa girar la mirada cap a un altre indret.

Avui, caminant pel carrer, he observat una altra vegada una primera qüestió que fa uns anys ha anat en augment: els obstacles que cada vegada es posen per dificultar els racons on troben aixopluc els sense-sostre. Van començar per tancar els caixers automàtics, que permetia a molts captaires dormir sota un sostre i una mica protegits del fred i de la intempèrie.

Els bancs públics —un altre lloc tradicional que constituïen el llit de molts pobres— eren substituïts per cadires separades les unes de les altres o afegien als bancs una separació enmig per dividir-los en dues parts i no permetre convertir-los en llit. Però, s'arriba al capdamunt de l'aporofòbia quan té lloc un atac sense cap causa a un indigent que

intenta dormir en un esglaó d'un portal. Això va passar fa unes setmanes, molt a prop de casa, quan tres homes, amb signes externs de nazisme, van abocar benzina sobre un pobre home, conegut al barri, que dormia tranquil·lament després de passar la nit al carrer. La diligència d'un vigilant del gimnàs proper Sant Pau el va deslliurar de morir cremat.

Què pot motivar una acció tan gratuïtament violenta? Potser alguns discursos de refús als que d'alguna manera posen de manifest la injustícia humana? Que la Pasqua que s'acosta ens doni un cor comprensiu i misericordiós.

L'augment de persones sense sostre a les grans ciutats és motiu de dolor

«Necessitem redescobrir la força que Déu ens dona»

Germana Sònia Sapena, eremita

La Gna. Sapena és eremita de la Mare de Déu de la Consolació, de Gratallops, al Priorat.

Fa més de deu anys que la germana Sònia Sapena va començar a fer camí en la vida eremítica al Priorat, a l'ermita de la Mare de Déu de la Consolació de Gratallops. El temporal de neu del gener passat, però, va esfondrar part de la teulada de l'eremitori on tenia el taller per realitzar treballs per al seu propi sosteniment. Aquesta situació ha provocat que, de manera temporal, n'hagi hagut de marxar. Amb la voluntat de reconstruir l'eremitori i retornar la vida eremítica a Gratallops, s'ha iniciat una campanya per a la recollida de fons que porta per lema «Retornem la vida eremítica a l'ermita de la Mare de Déu de Consolació de Gratallops». Més informació a: <https://donatius.arqtgn.cat/vidaeremitica>.

«L'eremitisme actual té essencialment el mateix fonament i la mateixa set d'originalitat evangèlica dels inicis»

Avui dia, què s'entén per vida eremítica i quina importància té aquest carisma en l'Església diocesana?

L'eremitisme del segle XXI podria entendre's com una senzilla presència contemplativa i eclesial al món, d'homes i dones que, moguts per l'Esperit Sant, ens sentim cridats a viure en solitud i lloança contínua el misteri de Jesucrist. Entre pobreses i desitjos d'autenticitat, intentem seguir les petjades del Mestre a la llum del testimoni humil dels primers Pares i Mares del desert —segles III-IV— arrelat a la Sagrada Escriptura. Amb la nostra vida amagada, pobra, casta i obedient, manifestem mitjançant la predicació silenciosa, l'oració assídua i la penitència, que aquest carisma continua avui viu en l'Església, a glòria de Déu Pare i la salvació del món (cf.

Can. 603 §1). En aquest sentit, l'eremitisme actual té essencialment el mateix fonament i la mateixa set d'originalitat evangèlica dels inicis, tot i que, certament, les formes han canviat considerablement. Ja no habitem en un desert geogràfic, sinó més aviat bíblic i teològic; no tenim per casa les grutes o cabanes de jonc o palmera dels primers anacoretes, sinó que el nostre silenci orant i contemplatiu el vivim enmig de zones rurals, a les ermites de les muntanyes o a cases abacials de petits pobles. No ens comuniquem amb apotegmies escrits en pergamins de pell de camell, fem servir mòbils i compartim una presència moderada, sòbria i discernida en xarxes socials.

La importància del carisma prové de l'obertura i acollida de l'acció de l'Esperit Sant en les ànimes dels orants i del benefici que aquesta aporta a l'Església i al món. Tots necessitem redescobrir el valor de la pregària, perquè repercuteixi com a servei humil, eficaç i insubstituïble en el bé de la missió de l'Església diocesana. Tots tenim necessitat d'una unió més profunda amb Crist, de la relació d'amistat que procura l'oració i que aquesta pugui mantenir-se viva al poble fidel, en el dinamisme de les estructures i organismes eclesials, en la societat en general i en el nostre país, i a això ajuda, certament, la constant i ininterrompuda pregària amagada de cada eremita. Amb senzillesa intentem aportar i recordar a la vida eclesial la necessària intimitat del creient amb Crist en una relació viva, assídua i personal i al mateix temps, solidària amb tots.

D'altra banda, la rica tradició i expressió monàstica eremítica a la nostra Església local té una importància històrica, cultural i espiritual de pes. Ja des dels temps de la Reconquesta de la península Ibèrica a Catalunya —als segles XI i XII—, trobem documents i espais geogràfics que corroboren la presència d'eremites a l'arxidiòcesi. Un fenomen que ha passat per diverses expressions i etapes. Només a partir del segle XIX podem dir que comença un ressorgiment eremític en la seva forma més significativa amb la presència puntual del beat Francesc Palau a l'ermita de Sant Bartomeu (al Montserrat). Així com amb la posterior arribada als segles XX i XXI de diversos homes i dones

(preferentment) que tracten de viure també a l'actualitat, de manera més estable i genuïna, la presència d'aquest carisma a la nostra arxidiòcesi, reconeguda oficialment des del 1983 al Codi de Dret Canònic com a «Vida consagrada», per la professió dels consells evangèlics en mans del bisbe diocesà (cf. Can. 603 §2). Per tant, seria una pèrdua d'un patrimoni espiritual considerable desconèixer o no tenir present aquest carisma a la diòcesi, no acompanyar o ajudar-lo que sigui veritablement significatiu, profètic i genuí a la vida de la nostra Església local.

Com es va sentir cridada a aquesta vocació?

En el meu cas, la crida a la vida eremítica ha estat acollida dins d'un llarg i intens procés de discerniment personal i eclesial, de maduració vocacional dins de la mateixa crida a la vida consagrada, on porto vint-i-cinc anys, d'aquí que m'hi refereixi com a «crida dins de la crida». Els primers quinze anys a la vida religiosa, a la congregació de Mares de Desemparats i Sant Josep de la Muntanya, em van ajudar a disposar-me millor, després d'una llarga experiència de vida comunitària i de servei al proïsme, a rebre el do de la vida contemplativa i, en ella, de la vida eremítica. Així, el juny de l'any 2010, vaig començar aquest camí a l'ermita de la Mare de Déu de Consolació de Gratallops, i després d'un temps de prova, formació i discerniment, vaig fer professió dels consells evangèlics com a eremita en forma de vots l'any 2014. En tot aquest discerniment vocacional, va ser la figura de sant Josep, el seu tarannà orant, silencios i contemplatiu, el que va forjar i modelar aquest carisma en el meu cor, pel qual tracto d'acollir amb maternal sol·licitud el des-empament espiritual del nostre temps. També, i arran d'una forta experiència eclesial, sent sant Josep patró de l'Església universal, em vaig sentir cridada a vetllar en oració i lloança contínua per la comunió eclesial, a lliurar-me a Déu totalment per la unitat de l'Església, trobant en la vida eremítica l'expressió més adequada. Com es va referir sant Joan Pau II a *Vita consecrata* (1996): «Els eremites, en la seva solitud recòndita, no s'aparten de la comunió eclesial, sinó que la serveixen amb el seu propi i específic

«El juny de l'any 2010, vaig començar aquest camí a l'ermita de la Mare de Déu de Consolació de Gratallops»

El temporal Filomena del gener passat va ensorrar parts de la teulada de l'eremitori.

«El futur comença per la mirada interior del cor amb l'esperança certa que Déu mai no ens abandona»

carisma contemplatiu» (n. 42). És, per tant, a aquest servei contemplatiu i en comunió al qual em sento cridada i desitjo que, amb l'ajuda de Déu i de tota l'Església, em pugui lliurar a Ell en aquesta arxidiòcesi de Tarragona.

**El fort temporal de neu del gener passat va esfondrar part de la teulada de l'eremitori mentre vos-
tè era dins. Com ho va viure?**

Allò que podria considerar-se un ensurt, en el sentit purament material arran de l'esfondrament de parts de la teulada de l'eremitori a causa del temporal Filomena, ens està parlant de redescobrir una dimensió més profunda, superior i perdurable d'allò que fonamenta la nostra vida de fe. Encara que sembli una desgràcia, ens descobreix allò que veritablement perdura en nosaltres gràcies al do de la fe, que és la vida de la Gràcia, que és la intimitat amb Déu i de la seva presència i estada en nosaltres, allò que l'Esperit Sant edifica en l'ànima i que la fa temple vivent i que mai no s'enfonsa, allò que diem *l'ermita interior*. En aquests temps tan difícils amb la pèrdua de seguretats aparents, de la salut, l'economia, la socialització i relació amb persones que estimem i la família que porta les conseqüències de la pandèmia, tots necessitem redescobrir la força que Déu ens dona, el seu amor paternal i provident en el més profund del cor, la seva presència vivent incomparablement més forta i perdurable que les nostres incerteses, les nostres seguretats materials i d'allò que sembla que avui s'enfonsa a la nostra vida. El futur comença per la mirada interior del cor amb l'esperança certa que Déu mai no ens abandona, que la seva vida en nosaltres no s'ensorrarà mai, perquè hi és present veritablement i en tota situació.

Amb la voluntat de reconstruir l'eremitori i retornar la vida eremítica a l'ermita de la Mare de Déu de la Consolació de Gratallops s'ha iniciat una campanya de recollida de fons. Per què és important col·laborar-hi?

L'ermita de la Mare de Déu de Consolació, com altres ermites de la nostra arxidiòcesi, en què actualment hi ha vida contemplativa, no se'ns presenta als creients tan sols com un edifici o patrimoni eclesial històric i cultural. Les ermites són un patrimoni sobretot religiós i es-

piritual, que tenen un valor molt més profund i sublim perquè és més important i roman al llarg dels segles malgrat els infortunis, les profanacions i les guerres (la Mare de Déu de Consolació va passar la del Francès (1811) i la Guerra Civil del 1936, i encara hi és!). Aquest patrimoni espiritual són les pedres vives de les oracions, no tan sols dels orants ermitans que hi habiten, sinó de tots els fidels i devots que han venerat la Mare de Déu en aquest turonet de Llicorella al llarg dels segles, dels nostres avantpassats que ara ens ajuden amb la seva intercessió i de les persones que actualment li mostren el seu afecte i posen confiadament als seus peus les seves necessitats i pregàries. Per això, és important col·labora-hi, perquè això és el que ha de perdurar sempre, la fe del poble, i allò a què l'eremita ajuda amb la seva pregària continuada. Dalt d'un turó, no hi ha tan sols una persona que hi viu i col·labora a mantenir el patrimoni amb la cura del santuari, sinó que, per sobre de tot, hi ha una persona que prega i que prega constantment per tots. I això, certament, és important, perquè en la seva senzillesa i sense soroll, atrau les benediccions del Cel envers nosaltres.

L'ermita de la Mare de Déu de Consolació ha tingut fins ara la gràcia de ser una de les primeres pel que fa a la vida eremítica i amb una presència continuada a la nostra arxidiòcesi. Als anys noranta es va recuperar l'eremitori, per on van passar diverses germanes fins a comptar-hi trenta anys de vida contemplativa. Independentment de la persona que hi pugui ser en un futur després de la reconstrucció pertinent, la Consolació és un patrimoni espiritual i contemplatiu que cal procurar mantenir si és voluntat de Déu, així com el que tenim actualment en altres ermites de l'arxidiòcesi, gràcies a la vida i presència generosa d'altres germanes ermites. Col·laborem-hi, ja sigui per mitjà de la pregària o per mitjà d'algun donatiu que generosament puguem oferir amb la llibertat del cor, desvinculant la persona de l'eremita amb l'edifici. Perquè allò que cadascú pugui oferir és tan sols per Ella, per la Nostra Bona Mare, la Santa Verge Maria, en benefici de la seva Llar, que és també el nostre patrimoni eclesial, històric, cultural i espiritual.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

«ESPERIT, CAP ON GUIES LES NOSTRES ESGLÉSIES?» (8)

Una Església que treballa per les vocacions

Benvolguts i benvolgudes,

Una setmana més continuem glossant i comentant el document dels bisbes de Catalunya, *Esperit, cap on guies les nostres Esglésies?* amb motiu del vint-i-cinquè aniversari del Concili Provincial Tarraconense. Avui volem fer esment de tot el treball de promoure vocacions en la vida de la nostra Església. En el document, els bisbes «fem una crida als joves perquè descobreixin el Crist, amic i salvador, i s'atansin al pròxim, com ho va fer el bon samarità (vegeu Lluç 10,25-37)». «Les grans energies d'amor que tenen els joves emergeixen quan són tocats per la paraula i els gestos de Jesús i per la Paraula misericordiosa de Déu, rebuda en la pregària. Per això tot allò que concerneix els joves —la pastoral juvenil i la pastoral de les vocacions— ha de ser promogut i necessita l'acollida i el suport de tota la comunitat eclesial.»

L'exercici de l'apostolat esdevé ben variat per part dels membres de tot el Poble sant de Déu. «La presa de consciència d'aquesta responsabilitat neix del baptisme i de la confirmació», afirma el papa Francesc (EG 102), i fa esdevenir veritables deixebles missioners. En aquest marc comú de vida cristiana i de tasca evangelitzadora, pot haver-hi una multiplicitat de ministeris i serveis, però convé que alguns d'ells sentin la

crida a una vocació més específica, com el ministeri sacerdotal o la vida consagrada.

Avui l'Església celebra el Dia del Seminari. El lema d'enguany és «Pare i germà, com sant Josep». Es vol reflectir la figura de sant Josep en els mossens, en un any en el qual aquest sant ha pres un major protagonisme, en haver declarat el Papa «l'any de sant Josep». Com ell ho va saber fer amb Jesús, també els mossens són enviats a tenir cura de la vida de cada persona, amb el cor d'un pare, sabent, a més, que cada un d'ells és el seu germà.

El nombre de vocacions al ministeri sacerdotal resta baix però més aviat estable, mentre que el nombre de preveres i de religiosos i religioses és netament inferior al de 1995, quan va tenir lloc el Concili Tarraconense. Però, més que entrar en valoracions sociològiques, voldria subratllar avui el doll de gràcia que és per a les comunitats cristianes la presència de preveres i diaques. No fa gaires dies, un membre que va participar en el Concili Tarraconense de 1995 em parlava del silenci que es va fer a l'aula conciliar de Sant Cugat del Vallès, a la primavera de l'any 1995, quan hi va intervenir el bisbe auxiliar emèrit de Barcelona, Ramon Dau-mal, que en aquells moments tenia 83 anys. Amb veu clara i càlida va

deixar entreveure com el sacerdot havia cisellat la seva vida. Les seves paraules feien flaire d'una humanitat exquisida, de fe i d'amor a l'Església i al món. Des del zenit de la seva vida, s'hi descobria el batec d'un cor jove. Per això els va dir: «L'Església és de Jesucrist. L'Església ens supera en el temps i en l'espai; no la portem els homes, la condueix la presència de l'Esperit.»

Arreu de les nostres ciutats, pobles i barris, com el llevat enmig de la massa, hi són presents uns homes cridats per Déu al servei de l'Evangel·li, els quals, a voltes amb veu forta, d'altres, en canvi, mig tremolosos, van dient: «Aquest és el meu Cos», «Aquesta és la meua Sang», «Jo et perdono, en el nom del Pare, i del Fill, i de l'Esperit Sant», «Convertiu-vos, l'hora de Déu ja ha arribat», «Feliços els pobres, els pacificadors, els nets de cor, els perseguits per causa de la justícia...». El Dia del Seminari, més que un ball de números, és una invitació a totes les comunitats a sentir com a pròpia la missió ministerial dels preveres i diaques. Com s'ha dit, la primera paraula la té l'Esperit; però, com bé sabem, la segona o la quarta és a les nostres mans, i sense la nostra aportació no hi haurà una nova primavera de vocacions per a l'Església.

Ben vostre.

**JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Amb cor de pare

Avui que celebrem el Dia del Seminari, voldria referir-me a un escrit preciós que ens va regalar el papa Francesc fa uns mesos: la carta apostòlica *Patris corde* (Amb cor de pare). La publicació d'aquesta carta coincideix amb el 150 aniversari de la declaració de sant Josep com a patró de l'Església. El document ens anima a celebrar, fins al 8 de desembre de 2021, un any especialment dedicat al pare de Jesús i espòs de Maria.

Sant Josep passa gairebé desapercbut en la Bíblia. Només en trobem algunes dades. A l'evangeli hi apareix com un home honrat i treballador que cuidava amb amor a la seva família. El seu testimoni senzill pot ajudar-nos a valorar a totes aquelles persones que, de manera discreta i activa, sempre ens donen suport i saben estar al nostre costat en els moments de dificultat.

La figura de sant Josep sempre ha estat molt estimada pel poble de Déu. Molts sants i santes li han tingut una gran devoció. Santa Teresa de Jesús deia que, si no trobàvem ningú que ens ensenyés a pregar, prenguéssim sant Josep com a mestre de pregària. Amb ell –deia la santa d'Àvila– no errarem mai el camí (cf. *Vida* 6,8).

Josep va ser un home just (cf. Mt 1,20). Quan va saber que Maria esperava un fill, abans de viure amb ell, ho va parlar amb Déu i finalment va decidir acollir-la. D'aquesta manera, Josep va defensar la dignitat i la vida de Maria. Aquest exemple ens ensenya a estimar els altres tal com són. També ens ajuda a acceptar la nostra pròpia història amb tendresa. Si en algun moment hi ha al-

guna cosa dels altres que ens fereix o ens molesta, sapiguem oferir-la a Déu. Ell guarirà totes les nostres ferides.

Sant Josep també és un home valent i creatiu. Quan el rei Herodes planeja matar el Nen Jesús, Josep organitza amb audàcia la fugida de la família a Egipte (cf. Mt 2, 13-15). El nostre sant podria ser un bon patró de totes aquelles persones que, fugint de la misèria i de la violència, deixen la seva terra per trobar millors condicions de vida.

Si llegim amb atenció els primers capítols de l'Evangeli de Mateu, veurem que Josep, en els seus somnis, parla amb Déu. En aquests somnis comparteix amb Ell els seus dubtes i angoixes. El papa Francesc explica sovint que té una imatge de sant Josep sobre el seu escriptori. El sant està ajagut i dorm. Diu el Papa que quan té algun problema l'escriu en un paperet i el posa a sota de la imatge. I és que sant Josep, encara que sembli adormit, prega per allò que ens preocupa. Josep va estimar Jesús amb un cor de pare. Així és com el Pare ens estima també a nosaltres.

Benvolguts germans i germanes, tinguem sant Josep molt present en el dia a dia, a les nostres llars, a la feina... Descobrim aquest bon home, un home de primera que sempre ha sabut estar en un segon pla. Demanem a sant Josep que intercedeixi per tots, que ens guïi en el camí de la vida, i sigui un bon pare amb el qual puguem compartir dubtes, angoixes i somnis.

Sant Josep, espòs de la Verge Maria, patró de l'Església i dels seminaris, pregueu per nosaltres.

COMENTARI DE LA PARAULA

I jo, quan sigui enlairat des de la terra, ho atrauré tot cap a mi

Entre els milers de pelegrins que pujaven a Jerusalem per la festa de Pasqua, Joan destaca que «hi havia també certs grecs»: representen un grup de pagans de parla grega que, conscients que havia irromput l'era messiànica, han pujat també ells a Jerusalem per adorar Déu en el Temple, com havien predit els Profetes que tindria lloc a la fi del temps. És indicatiu que vagin a trobar Felip, i que aquest ho digui a Andreu (ambdós noms són grecs).

Felip i Andreu representen, al seu torn, el sector més obert dels deixebles de Jesús. Quan li ho comuniquen, Jesús exclamà: «Ha arribat l'hora que el Fill de l'home sigui glorificat. En veritat, en veritat us dic: si el gra de blat, quan cau a la terra, no mor, queda ell sol; però si mor, porta molt de fruit»: sap que la seva vida està en perill i, per l'experiència del Jordà («Heus aquí l'Anyell de Déu», Jn 1,29.36), que la seva serà una mort violenta. Jesús parla en representació de la humanitat sofrent, en la seva qualitat de «Fill de l'home», i és conscient que serà «glorificat» quan serà «enlairat des de la terra», una clara al·lusió a la seva mort en creu; però també té plena consciència de la seva filiació divina que vol compartir amb els seus seguidors: «Si algú em serveix, que em segueixi, i allà on Jo soc, també hi serà el meu

GLÒRIA MONÉS

servent», identificant-se amb el nom impronunciable de Déu, «Jo soc», i demanant-li confiadament: «Pare, glorifica el teu nom amb la glòria que tenia al costat teu abans que es formés el món.» La Veu que ressona del cel ho certifica: «T'he glorificat i de nou et glorificaré.» Els grecs allí presents han fet una fortíssima experiència, però són incapaços d'interpretar-la («un tro», «un àngel»). Jesús n'aclareix el sentit i l'abast: «Aquesta veu no ha vingut per mi sinó per vosaltres.» La seva mort violenta suposarà «el judici del món», moment en què «el príncep d'aquest món serà llançat fora», un judici que es va actualitzant en el nostre present.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

PILAR CASALS

Biblista i egiptòloga

Quin paper tenien les dones dins de les primeres comunitats cristianes?

Els relats evangèlics presenten com entre els seguidors de Jesús no només hi havia homes, sinó que també el seguien dones. És més, elles estan presents fins als darrers moments de la vida de Jesús, essent les primeres testimonis de la resurrecció. A partir d'aquí, el missatge de Jesús s'anirà estenent i es començaran a articular les primeres comunitats cristianes a través de les anomenades «esglésies domèstiques» (Ac 12,12), esglésies comunitàries i familiars. En aquestes primeres comunitats, les dones van tenir un paper rellevant, com queda palès a través de les nombroses referències. Entre els col·laboradors de Pau es troben, entre d'altres, les figures de Prisca i Priscilla, que a més apareixen mencionades abans que els seus marits (Rm 16,3; Ac 18,18.26). Les dones podien profetitzar, actuant l'Esperit a través d'elles (1Co 11,5), com testimonia l'apòstol. Lluc recull com les quatre filles del diaca Felip tenien el «do de profecia» (Ac 21,9). També podien estar al càrrec de la comunitat: a Febe se la presenta com a «diaconessa». Les dones participaven doncs, activament en l'organització de la comunitat, sent aquest breu recull una mostra de com també elles estaven vinculades al servei i seguiment de Jesús ressuscitat. És important recordar que Jesús subverteix l'ordre establert en considerar-nos a tots iguals (Ga 3,28). «Us recomano la nostra germana Febe, diaconessa de l'església que hi ha a Cèncrees. Acolliu-la en el Senyor, com correspon al poble sant, i ajudeu-la en tot el que necessiti de vosaltres, que ella també n'ha ajudat molts, entre els quals em compto jo mateix» (Rm 16,1-2).

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge V de Quaresma

Lectura primera

Jr 31,31-34

Pactaré amb vosaltres una aliança nova i no em recordaré més del vostre pecat

Lectura del llibre de Jeremies:

Vindran dies, diu l'oracle del Senyor, que pactaré amb el casal d'Israel i amb el casal de Judà una aliança nova. No serà com l'aliança que vaig pactar amb els seus pares el dia que els vaig donar la mà per fer-los sortir del país d'Egipte; aquella aliança, ells la van trencar, tot i que jo era el seu amo, diu l'oracle del Senyor. L'aliança que jo pactaré després d'aquells dies amb el casal d'Israel serà aquesta, diu l'oracle del Senyor: Posaré la meva llei en el seu interior, l'escriuré en els seus cors. Llavors jo seré el seu Déu, i ells seran el meu poble. No caldrà que s'instrueixin l'un a l'altre dient: «Coneixeu qui és el Senyor», perquè tots em coneixeran; del més petit al més gran, diu l'oracle del Senyor, ja que els perdonaré la culpa i no recordaré més el seu pecat.

Salm responsorial

50

Compadiu-vos de mi, Déu meu, vós que estimeu tant; vós que sou tan bo, esborreu les meves faltes; renteu-me ben bé de les culpes, purifiqueu-me dels pecats.

R. Déu meu, creeu en mi un cor ben pur.

Déu meu, creeu en mi un cor ben pur, feu renèixer en mi un esperit ferm. No em llenceu de la vostra presència, ni em prengueu el vostre esperit sant. *R.*

Torneu-me el goig de la vostra salvació, que em sostingui un esperit magnànim. Ensenyaré els vostres camins als pecadors, i tornaran a vós els qui us han abandonat. *R.*

Lectura segona

He 5,7-9

Aprenqué a ser obedient, i es convertí en font de salvació eterna

Lectura de la carta als cristians hebreus:

Germans, Jesús, durant la seva vida mortal, s'adreçà a Déu, que el podia salvar de la mort, pregant-lo i suplicant-lo amb grans clams i amb llàgrimes. Déu l'escoltà per la seva submissió. Així, tot i que era el Fill, aprenqué en els sofriments què és obeir, i un cop consagrat sacerdot es convertí en font de salvació eterna per a tots els qui se li sotmeten.

Vers abans de l'evangeli

Jn 12,26

Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic.

Evangelí

Jn 12,20-33

El gra de blat, quan cau a terra, si mor, dona molt de fruit

Evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, alguns d'entre els grecs que havien pujat a Jerusalem per adorar Déu en ocasió de la festa, anaren a trobar Felip, que era de Bet-Saida de Galilea, i li pregaven: «Senyor, voldríem veure Jesús.» Felip anà a dir-ho a Andreu i tots dos ho digueren a Jesús. Jesús els respongué: «Ha arribat l'hora que el Fill de l'home serà glorificat. Us ho dic amb tota veritat: si el gra de blat, quan cau a terra, no mor, queda sol, però si mor, dona molt de fruit. Els qui estimen la seva pròpia vida la perden; els qui no l'estimen en aquest món,

la guarden per a la vida eterna. Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic. El Pare honorarà els qui es fan servidors meus.» En aquests moments em sento torbat. Què he de dir? Pare, salveu-me d'aquesta hora? No, és per arribar en aquesta hora, que jo he vingut. Pare, glorifiqueu el vostre nom.» Una veu va dir del cel estant: «Ja l'he glorificat, però encara el glorificaré.» La gent que ho sentí deia que havia estat un tro; d'altres deien que un àngel li havia parlat. Jesús els digué: «No és per mi que s'ha sentit aquesta veu, és per vosaltres. Ara és el moment que aquest món serà condemnat. Ara el sobirà d'aquest món serà expulsat, i jo, quan seré enlairat damunt la terra, atrauré tothom cap a mi.» Deia això indicant com havia de ser la seva mort.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIA I)

TEMPS DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 1)

Març

21. DIUMENGE

Diumenge V de Quaresma, Morat. Lectures: Jeremies 31,31-34 / Salm 50 / Hebreus 5,7-9 / Joan 12,20-33 SANTORAL: Fabiola; Filèmon, mr.

22. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 13,1-9.15-17.19-30.33-62 / Salm 22 / Joan 8,1-11 SANTORAL: Benvingut, b.; Climent Aigist von Galen, b; Deogràcies, b.; Lea, rel.; Octavià, mr.; Zacaries, p.

23. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Nombres 21,4-9 / Salm 101 / Joan 8,21-30. O bé: *Sant Toribi de Mogrovejo* (ML), *Blanc*. Barcelona, *Sant Feliu de Llobregat i Terrassa: Sant Josep Oriol* (ML), *Blanc*.

24. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Daniel 3,14-20.91-92.95 / Salm Daniel 3,52-56 / Joan 8,31-42 SANTORAL: Agapit, b.; Caterina de Suècia, rel.; Simó, mr.

25. DIJOUS

Anunciació del Senyor (S), *Blanc*. Lectures: Isaïes 7,10-14;8,10 / Salm 39 / Hebreus 10,4-10 / Lluc 1,26-38 SANTORAL: Dula, mr.; Humbert, ab.; Ireneu, b.

26. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 20,10-13 / Salm 17 / Joan 10,31-42 SANTORAL: Brauli, b.; Màxima, mr.

27. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Ezequiel 37,21-28 / Salm Jeremies 31,10-13 / Joan 11,45-56 SANTORAL: Alexandre, mr.; Lídia, mr.; Rupert, b.

El Sant 22 MARÇ

Beat Climent August von Galen

Entre els oponents al règim nazi dins mateix d'Alemanya hi va haver nombrosos cristians, tant catòlics com luterans. Un d'ells va ser el bisbe i cardenal Climent August von Galen (1878 – 1946), que va criticar la política racial i eugenètica del nacionalsocialisme.

Pertanyent a l'alta noblesa alemanya, Climent August von Galen va ser educat en un catolicisme fervorós i tradicional. Va entrar al Seminari de ben jove i va ser ordenat capellà el 1904. L'any 1933 va ser nomenat bisbe de Münster, al nord-oest d'Alemanya, i pocs mesos després va començar a pronunciar sermons criticant la política racial del règim nazi, sobretot l'eutanàsia aplicada a les persones amb discapacitat. Les seves crítiques van tenir força ressò i van inspirar alguns grups de la resistència, com ara la Rosa Blanca. El beat Climent August va destacar sempre per una visió moral marcadament conservadora i per fermes conviccions nacionalistes i anticomunistes, però, a diferència d'altres conservadors, les seves posicions no li van impedir veure i denunciar la maldat intrínseca del nacionalsocialisme. Acabada la guerra i poc abans de morir va ser creat cardenal per Pius XII. Va ser beatificat per Benet XVI l'any 2005.

Morir per donar fruit: els tres nuclis del final de la Quaresma

MERCÈ SOLÉ
(msoletey@gmail.com)

L'esperança d'una nova relació amb Déu, capaç de traspasar el dolor i de donar vida (diumenge V de Quaresma).

El conjunt de textos que se'ns ofereixen en aquest cinquè diumenge de Quaresma esdevenen una síntesi del que celebrem en el Tridu Pasqual en tota la seva profunditat teològica. Aquesta nova aliança anunciada per Jeremies va al cor de la persona, l'espai on Déu escriu la seva llei. «Jo seré el seu Déu i ells seran el meu poble.» «Els perdonaré la culpa i no recordaré més el seu pecat.» La seva fidelitat, però, no impedeix que continuem necessitant resar el salm 50 i que sovint, amb la nostra actitud, fem passar per la creu de la violència, de la marginació, de la fam, de la injustícia, del rebuig, de la mort, multitud de persones. I sempre, és clar, trobant pretextos per fer-ho, o bé mirant cap a una altra banda, o bé no sent prou conscients de la relació causa-efecte entre la nostra forma de vida i la dels més pobres. Déu, en Jesús, per contra, no defuig una condemna que el porta a la mort i continua sent servidor de tots. En la creu s'enlaira i ens enlaira.

La contemplació d'aquest morir per donar fruit, que avui s'anuncia, i per on Déu mateix camina (Diumenge de Rams).

La solemne entrada de Jesús a Jerusalem que celebrem amb la benedicció dels rams és un signe messiànic que no es pot deslligar de tots els textos que es llegiran en l'Eucaristia: el Mes-

sies no es mesura des de l'èxit triomfal sinó des del gra de blat que mor. Per això ens endinsem reposadament en la seva passió.

És una paraula «per sostenir els cansats», com diu el text d'Isaïes, i el testimoni d'un Jesús que fa camí descendent «fins a prendre la condició d'esclau». Déu fet home s'enfronta al dolor de la mort i d'una mort en creu.

La celebració de l'Amor que ens acompanya a través del servei mutu, del pa partit i el vi compartit, que esdevé presència viva de Jesús entre nosaltres fins a la fi dels temps.

Dijous Sant és el preludi del Tridu Pasqual i té una dimensió pasqual, molt més enllà de la passió que escoltàvem el Diumenge de Rams. M'agrada molt el plantejament inicial d'aquest Tridu, com si fos una llarga eucaristia que troba la seva plenitud en la Vetlla Pasqual. El gra de blat, aquí, s'ha convertit ja en pa de vida i ve acompanyat del signe de rentar els peus. Hi trobem el ressò del text de l'evangelí d'aquest diumenge V de Quaresma: «Si algú es vol fer servidor meu, que em segueixi, i s'estarà on jo m'estic.» La Cena del Senyor institueix el sagrament i situa en la nostra memòria els fets i el seu sentit, de manera que cada cop que celebrem l'Eucaristia, per invitació explícita de Jesús, el sentim viu al costat nostre i recordem que Déu fet home ha volgut viure com una persona qualsevol i la seva estimació ha traspassat la frontera de la mort i, des d'aquí, ens estira a tots nosaltres.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE
DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pregar amb la Bíblia

Crec que els cristians hauríem de pregar amb la Bíblia. Tinc amics evangèlics i observo que fan servir molt la Bíblia per pregar. Com iniciar-se en aquesta pregària?

Lloable propòsit el de vostè: pregar amb la Paraula de Déu. De fet, sense pregar i meditar l'Evangeli, difícilment podem arribar a ser cristians. Fa poc, el papa Francesc va dedicar una sèrie de catequesis sobre la pregària a les audiències del dimecres. Un bon consell, per a tothom, seria llegir-les tranquil·lament. Una d'aquestes catequesis la dedica al tema de la seva pregunta. Parlant sobre la pregària que podem fer a partir d'un passatge de la Bíblia, ens diu el Papa que les paraules de la Sagrada Escriptura no han estat escrites per quedar-se atrapades en el paper, sinó per ser acollides per una persona que prega, i fer-les brollar en el seu cor. El Catecisme de l'Església catòlica recorda que «la lectura de la Sagrada Escriptura ha d'anar acompanyada de la pregària —la Bíblia no pot ser llegida com una novel·la— per tal que s'acompleixi el diàleg de Déu amb l'home.» I observa Francesc: «Aquest verset de la Bíblia ha estat escrit també per a mi, fa segles, per dur-me una paraula de Déu. Ha estat escrit per a cadascú de nosaltres.» I així, la Bíblia ens parla al cor de manera molt personal. Fem aquesta experiència en la litúrgia de la Paraula a cada missa que celebrem. Cal posar-hi atenció, perquè Déu ens parla a través de la Bíblia. Podria començar dedicant quinze minuts a llegir amb aquest esperit l'Evangeli de cada dia. Com diu el Papa, «tots els dies, Déu passa i escampa una llavor en el terreny de la nostra vida... depèn de nosaltres, de la nostra pregària, del cor obert amb què ens acostem a les Escriptures.» Val la pena intentar-ho i segur que a la seva parròquia l'ajudaran.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Assemblea dels centres d'esplai de la Fundació Pere Tarrés (i II)

REDACCIÓ

A l'Assemblea es va aprovar la continuïtat del projecte per treballar la perspectiva de gènere amb els centres i clubs d'esplai federats i es van presentar les trobades previstes per al 2021, com ara la Trobada de Monitors i Monitores, en format telemàtic, i la TrocaJove, la trobada de joves del MCECC, que tindrà lloc el 15 de maig, en format semipresencial.

Entre altres coses, es va informar de la incorporació de Girona com a territori del MCECC i es va presentar el projecte #ITUQUEEN-PENSES, ideat perquè els centres i clubs d'esplai puguin treballar algunes temàtiques que afecten i interpel·len els infants i joves d'avui, com el consum de tòxics o la relació amb el medi ambient. Finalment, es va fer entrega dels premis de la segona edició del concurs InnovAct, impulsat pel MCECC amb l'objectiu de premiar la innovació en el sector de l'educació en el lleure.

L'Assemblea també va servir

per aprovar la incorporació de quatre nous membres al Consell Directiu del MCECC: Arnau Soler, del Territori Tarragona; Èric Fernández, del Territori Sant Feliu de Llobregat (zona 08); Júlia Flores, del Territori Barcelona (zona 07), i Josep Pla, del Territori Solsona.

Com és habitual, la nit anterior a l'AGO es va celebrar una jornada dirigida als responsables dels centres i clubs d'esplai federats, que enguany va consistir en una formació en línia sobre la resiliència a càrrec d'Eduard Sala, responsable d'Acció Social de Càritas diocesana de Barcelona. Sala va recordar la importància d'adaptar-se a una situació inèdita que requereix d'alts graus d'adaptabilitat.

«Estem convidats a ser el jonc que es doblega amb el vent, però després es torna a aixecar», va explicar. Sala va apuntar a la setantena d'assistents que «moltes vegades no podem triar què ens passa, però decidir com ho vivim sí que és una decisió pròpia».

Postals des d'Andalusia

«Vivir para Dios»

Serveixi avui, com a postal des d'Andalusia, la silueta d'un sacerdot, el pare Miguel Barbero Moreno, carmelita de l'Antiga Observança, a propòsit del llibre que acaba d'escriure sobre ell María del Carmen Rodríguez Robles, catedràtica jubilada, amb el títol *Vivir para Dios*. El pare Miguel, natural d'Hinojosa del Duque, va entrar de petit al marianat carmelita, i va arribar a la gran responsabilitat de provincial de l'orde, a la Bètica. Al pròleg, escrit per sor María Dolores de Jesús Domínguez, monja carmelita, s'hi detecta el segell carmelità: «Sempre em va cridar l'atenció la seva "empremta carmelita", se li notava amb la seva presència, els seus col·loquis espirituals endolcits sempre d'aquesta "mel" elaborada en les moltes hores de pregària, el somriure fàcil, la proximitat fraterna, en una paraula, el seu amor pel Carmel que es reflectia en el seu tracte educat, que convidava a la confiança.»

Per la seva part, l'autora del llibre dedicat al pare Miguel Barbero fa un recorregut entrançable per la seva vida, i hi destaca especialment la seva prudència, senzillesa, humilitat, discreció i la seva inquietud intel·lectual. En síntesi: «Un home de bon dir i ben fer, de finor i delicadesa d'esperit, de somriure permanent, d'humor i de bondat, sumament respectuós amb cada persona, d'una gran capacitat d'escolta, qualitats que el feien connectar fàcilment amb tothom.» Enhorabona, María del Carmen, per aquesta obra que sempre t'agrairà l'orde carmelità. Com a pinzellada final, vull dir que sempre em va unir al pare Miguel, no només un parentesc familiar proper, sinó una amistat fraternal, cordial, amable.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Incomunicació i pantalles

Per formar-nos com a persones no cal que els nens petits mirin pantalles. Hem de conscienciar-nos del perill que suposa l'abús dels dispositius electrònics. Ens hi juguem la salut física, perquè no ens movem, i mental, perquè presenten mancances emocionals i relacionals. Com més hores de pantalla, menys activitat física i més risc d'obesitat. També preocupa la salut visual, així com la relació amb molèsties i mals musculars i posturals. La mitjana d'hores que un infant passa veient pantalles és molt elevada. És un autèntic disbarat el fet que hi ha pares que facin servir les tauletes perquè els fills mengin o dormin, estem anul·lant les sensacions, l'aprenentatge o el contacte amb el món.

Potser fem servir el mòbil per estalviar de comunicar-nos amb la mirada, el gest, la paraula o la carícia, i ens refugiem en aquests petits aparells que ens acompanyen tot el dia, perquè en realitat no sabem o no ens volem comunicar. Com més xategem, menys ocasions de comunicar-nos presencialment i abraçar-nos. La neurociència alerta que més de dues hores seguides de connexió a una pantalla —per a tots, nens i adults— afecta l'estructura del cervell. Cal saber-ne fer un bon ús, tenir criteri i conèixer les conseqüències que poden tenir els nostres actes.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

El viatge del Papa

El papa Francesc ha viatjat al bressol al Pròxim Orient. Es considera una fita històrica perquè és el primer Pontífex que visita l'Iraq, tot i que era el somni de sant Joan Pau II, que ho va intentar diverses vegades.

L'objectiu és mostrar al món que estem units en una raça humana comuna a totes les religions i ètnies. A aquest desig de buscar la fraternitat,

s'afegeix visitar llocs emblemàtics del bressol de la civilització. Francesc va dir abans de sortir: «Hi vaig com un pelegrí a repetir que vosaltres sou tots germans. Pelegrí a la recerca de fraternitat, amb el desig de pregar i de caminar junts també amb els germans d'altres religions en el signe del pare Abraham que reuneix en una sola família musulmans, jueus i cristians.» Va afegir que és un deure visitar l'Iraq perquè és una terra martiritzada durant anys. És un viatge difícil, però ja es veu que Francesc és valent. Unir, estimar i, fins i tot, demanar perdó són les seves paraules constants, sense deixar de condemnar el fonamentalisme islàmic que, amb el terror i la mort, vol imposar els seus dogmes i la seva jihad.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Goig al cor

Quin goig poder estar amb Jesús.

Quin goig saber-se estimat per Ell. Quin goig escoltar les seves paraules: «Ets el meu fill, la meua filla, el meu estimat, la meua estimada...»

Sí, tots som fills molt estimats de Déu.

Ell sempre ens esguarda amb els ulls plens de tendresa.

I, quan estem una estona acompanyant-lo davant del Sagrari o en un altre indret solitari, podem palpar la seva veu que ens parla al cor.

Sense soroll de paraules, assaborint la seva presència que ens acompanya, que és amb nosaltres, que ens conforta, ens pacifica, ens amanyaga.

Emmanuel vol dir «Déu és amb nosaltres». I hi és cada dia, cada hora, cada instant.

Només cal que ens aturem una estona, que deixem els tràfecs de la jornada, i que el mirem, que escoltem les seves paraules obrint l'Evangeli, que li parlem des del fons del cor.

GNA. NÚRIA VIÑOLAS ESTEVA
Cornellà

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

MAC

Oriol Esculies, director de Projecte Home Catalunya

«Cal invertir molt més en programes de prevenció de les addiccions»

«La majoria de persones que atenem es caracteritzen per trobar-se en una situació de risc d'exclusió social»

Projecte Home Catalunya és fruit de la voluntat de la societat civil catalana, que fa vint-i-cinc anys va veure la necessitat d'impulsar una resposta no governamental i de qualitat que garantís que qualsevol ciutadà resident a Catalunya amb problemes d'addiccions pogués ser atès adequadament. Amb seu a set poblacions de la geografia catalana, cada any atenen més de dues mil persones. Parlem amb Oriol Esculies, director de Projecte Home Catalunya (www.projecte-home.cat).

Quina és la missió de Projecte Home Catalunya?

Promoure l'autonomia i la dignitat de les persones, treballant per al tractament i la prevenció de les drogodependències i altres conductes addictives.

Hi ha un perfil concret de les persones que us demanen ajuda o és molt variat?

Les addiccions són una problemàtica transversal que afecta homes i dones, joves i grans, rics i pobres. Per això, atenem un perfil variat de persones, amb característiques i orígens diferents. Sí que és veritat, però, que la majoria de persones que atenem es caracteritzen per disposar de pocs recursos econòmics i trobar-se en una situació de risc d'exclusió social. D'altra banda, tenim el repte d'atendre més dones, que solen ser entre un 15 i un 20% del total de persones ateses. A les dones els és més difícil accedir als programes de tractament de les addiccions i treballem per millorar aquest aspecte.

El procés de rehabilitació i d'inserció sociolaboral i familiar és sempre diferent, adaptat a cada cas?

Té similituds, evidentment, però sí que és diferent en cada persona perquè hi ha molts factors a tenir en compte. Tenim diversos programes de tractament,

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

«Els nostres voluntaris exemplifiquen millor que ningú la voluntat d'ajudar a qui ho necessita sense demanar res a canvi»

alguns de residencials, d'altres que són ambulatoris... per tal d'intentar adaptar-nos a les necessitats de cada persona. És a dir, no cada persona que pateix una addicció necessita el mateix tipus de tractament.

Juntament amb els professionals, la tasca que desenvolupen els voluntaris és cabdal per assolir amb èxit aquest procés?

Totalment. Comptem amb un equip d'unes cent persones voluntàries que són imprescindibles i formen part de la raó de ser de l'entitat. A part de la tasca que desenvolupen, són un gran exemple per als nostres usuaris i usuàries, ja que exemplifiquen millor que ningú la voluntat d'ajudar a qui ho necessita sense demanar res a canvi.

La prevenció en el tema de les addiccions és clau.

És així. Defensem que cal invertir molt més en programes de prevenció de les addiccions perquè, si actuem abans, després evitarem mals més grans. Si la prevenció es fa bé, podem aconseguir reduir les conseqüències negatives pel que fa a la salut de les persones, i estalviar també molts

recursos econòmics al sistema sanitari i de serveis socials. Cal que les administracions s'hi impliquin per desplegar programes efectius de prevenció de les addiccions i de conductes de risc als centres escolars, intervenint ja en edats primerenques.

Projecte Home Catalunya ha fet recentment vint-i-cinc anys de vida. Quin balanç faria de tot aquest temps?

Sí, acabem de complir els vint-i-cinc anys, i tot i que la situació actual és difícil i molt incerta, ho celebrarem el proper 26 de juny amb el Concert Solidari de la Jove Orquestra Nacional de Catalunya a L'Auditori; un esdeveniment ja consolidat perquè serà la cinquena edició. Pel que fa al balanç, les addiccions, malauradament, continuen estant molt presents a la nostra societat; és una problemàtica que reclama molta atenció. Sempre dic que el millor que li podria passar a Projecte Home seria acabar desapareixent perquè voldria dir que el problema de les addiccions ja no existeix.

Informe sobre l'impacte de la pandèmia en la soledat de la gent gran

El rostre de la vulnerabilitat

L'Observatori de la Soledat, creat l'any 2017 per la fundació Amics de la Gent Gran, va presentar el 24 de febrer l'informe *L'impacte del Covid-19 en el sentiment de soledat no desitjada de les persones grans*. L'Observatori és la primera plataforma de generació i intercanvi de coneixement entorn de la soledat no desitjada a l'Estat espanyol.

Aquest document mostra com ha viscut durant la pandèmia la gent gran que ja sentia soledat abans de l'arribada del Covid-19, i ho fa mitjançant l'anàlisi dels resultats obtinguts de l'enquesta que es va realitzar entre els mesos de juny i juliol del 2020 a 210 persones grans vinculades als programes socials de la fundació Amics de la Gent Gran.

L'informe ha estat elaborat per l'equip tècnic de l'Observatori de la Soledat, constituït per Elisa Sala Mozos i Regina Martínez, juntament amb les professores Montserrat Celdrán i Clara Riba, totes dues membres de la Comissió de l'Observatori de la Soledat.

«Gairebé la meitat de les persones amb sentiment de soledat previ a la situació provocada pel Covid-19 no han vist afectat aquest sentiment durant la pandèmia (49%), mentre que també gairebé la meitat de la població (41%) manifesta un augment del sentiment de soledat», explicava Regina Martínez.

Pel que fa a l'augment del sentiment de soledat, s'ha detectat una diversitat de causes, entre les quals cal des-

tacar-ne tres: la disminució, limitació o absència dels contactes socials, el sentiment d'angoixa, tristesa o desmotivació, i l'aïllament físic.

Dos terços de les persones enquestades han trobat a faltar alguna cosa de la seva vida diària durant la pandèmia i, per tant, han patit pèrdues. «La gestió de les pèrdues pot tenir un fort impacte en el sentiment de soledat no desitjada. Sobretot, han trobat a faltar la dimensió més relacional, atès que la majoria assegura que ha perdut la possibilitat de fer activitats al barri», comentava Elisa Sala. El 65% de les persones que han declarat un augment dels contactes amb la xarxa d'amics i veïns expressen una sensació de seguretat més gran i el 74% dels qui ho han reduït se senten menys segurs que abans.

«Per tant —posa en relleu Sala—, resulta cabdal la intervenció en la generació de capital social i relacional per tal de combatre la soledat no desitjada i l'aïllament social de les persones grans. La idea central rau en la importància de les xarxes comunitàries i de proximitat com a factor de protecció clau davant de tots dos fenòmens.»

La gran majoria de la població enquestada (80%) s'ha sentit acompanyada per Amics de la Gent Gran i valora l'acompanyament telefònic com a satisfactori, alhora que destaca el paper primordial que ha tingut el voluntariat en l'acompanyament emocional.

2

CAPÍTOL PRIMER

QUÈ ENS DIU LA BÍBLIA SOBRE EL MATRIMONI I LA FAMÍLIA

LA PARELLA —HOME I DONA— és una imatge de Déu creador

Els primers paràgrafs del primer llibre de la Bíblia —el *Gènesi*— expliquen de manera simbòlica que va ser una parella, home i dona, l'instrument al qual Déu va recórrer per iniciar el procés que conduiria a la creació de la humanitat. Francesc ha escrit:

«Travessem el llindar d'aquesta casa serena, amb la seva família asseguda al voltant de la taula festiva. En el centre, hi ha el pare i la mare, una parella amb la seva singular història d'amor.

En el pare i la mare es realitza aquell disseny primordial que Crist mateix evoca amb molta claredat: **“No heu llegit que el Creador, en el principi, els va crear home i dona?”** (*Mateu 19,4*)» (AL 9).

Aquesta parella —home i dona—, amb una història d'amor molt singular, dona lloc a la família, una realitat joiosa sorgida de la voluntat del Déu creador. Primer de tot, Francesc fixa la mirada en els dos éssers humans que conformen aquesta parella, que han estat creats a imatge de Déu mateix.

«La parella que estima i genera la vida és una icona vivent capaç de revelar el Déu creador i salvador, no un ídol com els que eren fets d'or o de pedra prohibits pel *Decàleg*. Per això, l'amor fecund esdevé un símbol de la vida íntima de Déu.

Són molt il·lustradores les paraules de sant Joan Pau II: **“El nostre Déu, en el seu misteri més íntim, no és soledat sinó una família, ja que porta en si mateix la paternitat, la filiació i l'essència de tota família, que és l'amor. En la família divina, aquest amor és l'Esperit Sant”**

Així doncs, la família no és quelcom aliè a la mateixa essència divina. Aquesta dimensió trinitària de la parella està expressada en la teologia de sant Pau, que la relaciona amb el 'misteri' de la unió entre Crist i l'Església (cf. *Efesis 21-23*)» (AL 11).

Segons el relat bíblic, des del principi l'home i la dona van ser creats l'un per a l'altre. Per això, l'home i la dona cerquen amb ànsia un ajut recíproc que sigui capaç de superar la soledat de la persona enmig de tot el que ha estat creat.

«L'expressió original hebrea ens suggereix una relació directa —mirant-se els ulls—, en una mena de diàleg silenciós; en l'amor, els silencis solen ser més eloqüents que les paraules. És la trobada amb un rostre, amb un 'tu' que reflecteix l'amor diví. O bé, com dirà la dona del Càntic dels Càntics, en una estupefacció professió d'amor i de donació en la reciprocitat: "El meu estimat és meu i jo seva. Jo soc per al meu estimat i el meu estimat és per a mi" (6,3)» (AL 12).

La trobada amorosa entre l'home i la dona en l'acte conjugal està oberta a un nou naixement que completarà la família. La unió matrimonial té una dimensió sexual i corpòria, i implica un lliurament personal i total d'amor entre els dos esposos. "L'home s'unirà a la seva esposa, i ells dos formaran una sola carn" (*Mateu 19,25*; cf. *Gènesi 2,24*).

«El verb *unir-se* en l'original hebreu indica una estreta sintonia, una intimitat física i alhora interior, fins al punt que s'utilitza per descriure la unió amb Déu: [...] Així s'evoca la unió matrimonial no sols en la seva dimensió sexual i corpòria sinó també en la seva donació voluntària d'amor.

El fruit d'aquesta unió íntima és que tots dos "són una sola carn", ja sigui en l'abraçada física, ja sigui en la unió dels cors i de les vides i, eventualment, també en el fill que naixerà dels dos, la criatura que compartirà la 'carn' del seu pare i de la seva mare» (AL 13).

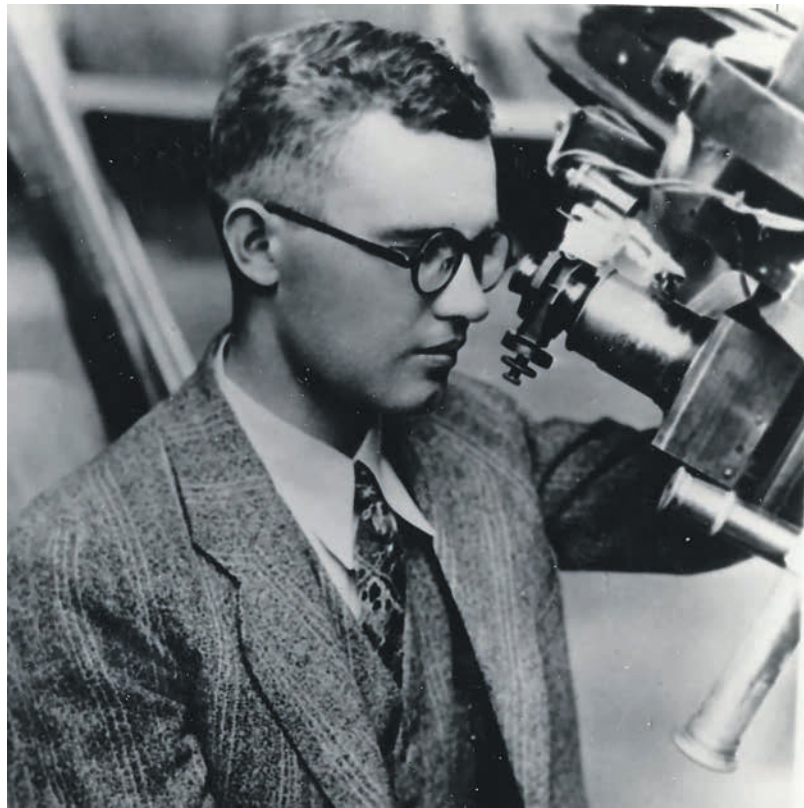
No és habitual poder llegir o escoltar aquest tipus de reflexions sobre la parella humana —home i dona— i, tampoc, sobre el sentit de l'ajut que es presten l'una a l'altre i de la riquesa de la 'unió matrimonial'.

Francesc ha iniciat aquestes reflexions en els primers apartats d'aquest capítol primer de l'exhortació apostòlica *L'alegria de l'amor*, i hi tornarà en altres ocasions, perquè aquesta és una qüestió central.

- T'has aturat a pensar en aquestes característiques de l'amor entre l'home i la dona, i sobre el sentit de la 'unió matrimonial'?
- Quina formació has rebut sobre aquestes qüestions al llarg de la teva vida? Estàs en condicions de dialogar sobre les característiques de l'amor conjugal amb persones que pensen d'una altra manera?

ACTUALITATS
CIENTÍFIQUES

El «planeta» Plutó continua sent objecte d'estudi per als astrònoms

L'astrònom Clyde Tombaugh va descobrir Plutó el gener del 1930.

Segurament em preguntareu per què he posat «planeta» entre cometes. És que no és un planeta de debò? Doncs no, en la nomenclatura actual és un «planeta nan», no un planeta a seques. Quan Clyde Tombaugh el va descobrir el gener del 1930, l'anomenà planeta, certament. Era un astre opac que girava entorn del Sol; per consegüent, un planeta. I ningú no li va discutir la denominació. I passà a ser el novè planeta del sistema solar. Això li durà fins al 2006, que va ser quan es revisà la noció de *planeta*. S'havien trobat altres astres semblants a Plutó, com ara Eris i Ceres, i s'estimà que no podien ser considerats autèntics planetes del Sol perquè tenien dimensions petites, a més d'estar situats en òrbites allunyades de l'eclíptica (l'òrbita de Plutó, per exemple, té una inclinació de 17° respecte d'ella). El nom que acordaren donar a aquests astres que s'anaven descobrint és el de «planetes nans», si bé molts continuaren donant a Plutó el nom de planeta. Plutó, Eris, Ceres i altres que es van trobant es diu ara que formen part del conjunt anomenat cinturó de Kuiper.

I, certament, Plutó és petit. Té un diàmetre de 2.370 km, que vol dir uns dos terços del de la nostra Lluna, que en té 3.474 km. I fins fa poc no se'n sabia gairebé res, de la seva composició. És tan llunyà (a una distància que va de 30 a 49 UA; sent 1UA=distància Terra-Sol) que només el veuen els telescopis molt potents, ja que la seva magnitud oscil·la

entre 13,65 i 16,3. Però aviat se li descobrí un satèl·lit, Caront, de diàmetre 1.207 km, prou gran perquè ara es consideri que tots dos astres formen un sistema binari. Més tard, se li han trobat quatre satèl·lits més. Dos (Nix i Hidra) el 2006, un (Cèrber) el 2011 i un altre (Estix) el 2012; tots quatre són molt petits.

Com conèixer millor com és Plutó? El 19 de gener del 2006 s'enviava a l'espai la sonda New Horizons, que arribava a l'entorn de l'astre el 14 de juliol del 2015 per treure'n fotos. Les observacions que feu encara s'estan estudiant ara. S'ha vist que la seva atmosfera és de nitrogen principalment, però també té metà i altres gasos. La temperatura superficial és d'uns -223°C. Té activitat geològica; el seu interior és més calent. Això fa que quan el gas nitrogen es precipita en forma de neu (passa a sòlid a -210°C), deixant emblanquinat el terra en els llocs on l'escorça és més prima (cosa que passa a la regió anomenada *Sputnik Planum*), l'escalfor interna arriba a modificar l'aspecte de la neu nitrogenica i fa que es vegin com unes grans escames d'uns 30 km d'amplada separades per congostos i encaixades unes al costat de les altres. El que passa és que el nitrogen s'escalfa una mica, es fa menys dens i provoca aquestes enormes bombolles congelades. Com que no poden ser estables del tot, han d'anar canviant la seva formació. Això ha fet dir que Plutó «muda de pell» tot sovint. Més detalls sobre el tema els trobareu a la revista *Nature*. És curiós, oi?

FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

Sebastià Puig i Puig va néixer a Vilanova i la Geltrú el 20 de gener del 1866. Va estudiar als Escolapis i va ingressar al Seminari Conciliar. Batxiller en Arts el 1888, va obtenir la llicenciatura en Filosofia i Lletres l'any següent. Fou ordenat sacerdot el 21 de juny del 1890. El 1892 és beneficiat de Sant Just i Pastor i nomenat canonge de la catedral el 10 de febrer del 1899.

Tota la vida va estar vinculat a càrrecs de caire benèfic o de reinserció, com ara al patronat de la *Casa Provincial de Maternidad y Expósitos*, sent-ne el capellà i administrador. Va presidir durant molts anys el Tribunal de Sínodo per a la renovació de llicències eclesiàstiques. Va dirigir entitats com l'Obra de la Propagació de la Fe. Va ser vicepresident de l'Associació d'Eclesiàstics del Seminari de les Corts, president del *Montepío del Clero Barcelonés*, vocal de la Junta diocesana per a la Construcció i Reparació de Temple, del Patronat de Presons i artífex de l'edificació de l'església del Sagrat Cor a Sant Martí, a Barcelona.

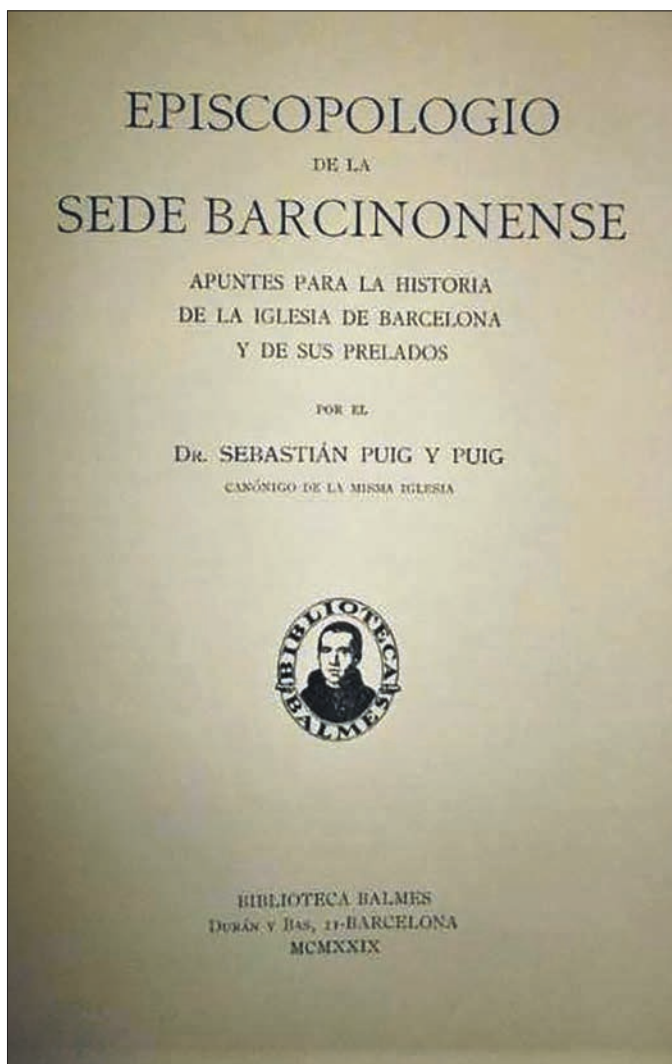
Administrador de la Cripta de Santa Eulàlia, el 1909 rebia un premi al Saló de Cent, en el certamen en honor a Jaume I, que organitzà el Centre Moral i Instructiu de Gràcia. El juny del 1911 presidia la Peregrinació Teresiana a Montserrat; el 1913 presidia una de les comissions per al pelegrinatge a Roma amb motiu del centenari de l'Edicte Constantinià.

L'any 1916, el doctor Sebastià Puig va publicar el treball pel qual seria conegut: *Episcopologio de la sede barcinonense*, on compilava cronològicament, a través de multitud de documents, la llista de bisbes titulars de la seu barcelonina. El text havia estat el discurs en la inauguració del curs 1915-1916 de l'Associació d'Eclesiàstics per a l'Apostolat Popular.

El 1919 era escollit president de l'Associació Diocesana de Sacerdots de Maria; l'any 1920 publicaria en castellà el volum d'història *Pedro de Luna, último Papa de Aviñón*.

El 1930 seria escollit membre de l'Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona; el juliol d'aquell any el

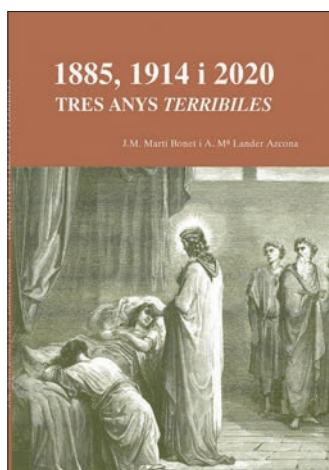
bisbe Irujita l'anomena consiliari d'Acció Catòlica. Aquell estiu, com de costum, marxà a descansar a Rajadell i tornà a Barcelona, ja molt malalt, tot i que va continuar treballant fins a la seva mort, esdevinguda el 27 de gener del 1931.

GENT DE CASA

Sebastià Puig i Puig

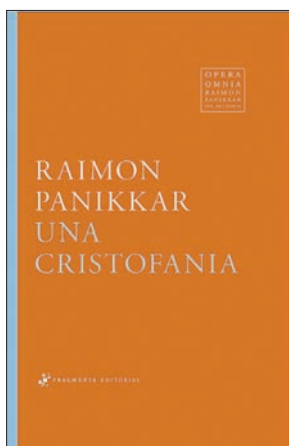
L'obra cabdal de Sebastià Puig va ser l'«Episcopologio de la sede barcinonense».

**J. M. MARTÍ BONET i
A. M. LANDER AZCONA**

1885, 1914 i 2020
Tres anys «terribles»
Bubok Publishing, 2020, 94 pàg.

Enmig d'aquesta pandèmia que estem patint, aquest llibre ofereix el relat de dos episodis d'epidèmia a la ciutat de Barcelona als anys 1885 i 1914 quan eren bisbes de Barcelona el Dr. Català Albosa (1883) i el Dr. Enric Reig (1914-1920). Posa l'accent en la caritat com un dels trets fonamentals que defineixen la comunitat cristiana de Barcelona.

RAIMON PANIKKAR

Una cristofania
Fragmenta Editorial, 2020,
464 pàg.

Ja des de les primeres generacions cristianes la cristologia ha estat la interpretació de ments i cors cristians sobre l'impacte que els va produir la figura de Crist. Amb el pas de la cristologia a la cristofania, la consciència humana no s'oblida del logos, però sí que supera l'aproximació purament racional i s'obre a l'acció de l'Esperit.

Llibres més
venuts el mes
de FEBRER

NAJAT EL HACHMI

Dilluns ens estimaran
Edicions 62

ARCADI OLIVERES

Paraules d'Arcadi
Angle Editorial

MARCEL CAPELLADES RÀFOLS

Jo, Jesús
El somni de Galilea
Pagès editors

*claret

AVNI DOSHI

Sucre cremat
Edicions de 1984, 2021, 352 pàg.

L'Antara ha tingut una infantesa inestable, marcada pels capricis de la seva mare, la Tara, una dona rebel que transgredeix les convencions socials de l'època.

Un retrat honest i mordaç de les complexitats de les relacions entre mare i filla, que ens mostra el preu que han de pagar les dones per actuar en benefici propi.

JOSEP MARIA ESQUIROL

Humà, més humà: una antropologia de la ferida infinita
Quaderns Crema, 2021, 171 pàg.

Preguntes aparentment senzilles, com ara què et passa?, com et dius?, d'on vens?, ens van acostant de mica en mica al centre més profund de la nostra ànima, allí on es descobreix la ferida originada per les quatre infinituds essencials: vida, mort, tu i món. Un assaig veritablement filosòfic, escrit amb un llenguatge tan entenedor i precís com evocador.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA
andrusotorra@gmail.com

La natura: el ball de rams de la vida

La base literària de *Canto jo i la muntanya balla* és una polifonia de veus. Moltes veus. I els espectadors han de saber que, si no es vol que un muntatge teatral duri una tarda sencera, a la dramaturga Clàudia Cedó no li toca altre remei sinó retallar, escollir i recosir. Una feina artesanal a partir de la prèvia literària de l'escriptora Irene Solà (Malla, Osona, 1990), que ha de distingir entre la veu que tenen els bolets, el gos o el cabirol, de les veus humanes que potser també esdevenen, en el fons, part de la fauna i la flora convertides en humus del bosc.

Canto jo i la muntanya balla no és una típica història amb plantejament, nus i desenllaç. És una mirada que converteix el passat imaginari en present i el present, en fantàstic. Que fa de la realitat una fantasia i, de la fantasia, una faula que beu de les antigues llegendes, dels mites ancestrals i on, de les tragèdies

personals silenciades, ressona un crit de dolor. Tota la companyia ha fusionat la poètica extreta de la novel·la amb el que el teatre els permet fer: una mica de gest, una mica de música que aprofita el do d'alguns dels intèrprets, una mica de titelles plens de sensibilitat, una gossa que parla, un cabirol que rumia i reflexiona, unes bruixes que manen, unes dones d'aigua que per fi treuen la cara, uns núvols que semblen ànimes perdudes i uns morts que recorden als vius d'on venen i qui són.

Una llampegada obre el foc. Els personatges de la Sió, la Mia, l'Hilari i el Jaume s'aniran repetint en la trama. La masia de Matavaques recorda la vida feréstega de la muntanya. El fill dels gegants evoca la tornada del fill pròdig. Tots els intèrprets —excel·lent quintet capitanejat per Anna Sahun i Laura Aubert— es mouen en aquest intercanvi de veus i d'instruments musicals: violí, violoncel, percussió, amb el contrapunt de la guitarra d'Amaia Miranda, a partir de la composició original de Judit Neddermann, que ella mateixa defineix de fusta, corda i pell.

El dilema és qui guanya la partida de la interpretació: els personatges fantàstics o els humans? Un dilema que no només és el de la versió teatral sinó que ja s'endevina en la base literària. Sigui com sigui, hi plana un cant a la natura. I ja se sap que la natura regala sempre un nou ball de rams per a la vida.

© Sílvia Poch

L'actriu Anna Sahun en un moment de l'espectacle «Canto jo i la muntanya balla», que té també titelles elaborats per Alfred Casas.

«CANTO JO I LA MUNTANYA BALLA»

A partir de la novel·la d'Irene Solà
DRAMATÚRGIA: Clàudia Cedó
COMPOSICIÓ: Judit Neddermann
INTÈRPRETS: Laura Aubert, Diego Lorca, Anna Sahun, Ireneu Tranis, Caterina Tugores
GUITARRA: Amaia Miranda
DIRECCIÓ: Guillem Albà i Joan Arqué
Teatre Biblioteca de Catalunya, Barcelona. Fins al 2 de maig

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

TERESA SOLÀ

Dra. en Teologia i Filosofia

Entre la presó i l'exili

JORDI CERVERA

Els empresonats i exiliats de la Bíblia
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2021, 96 pàg.

Som davant d'una petita i oportuna obra. Petita perquè no té més de cent pàgines, oportuna pel motiu i el moment.

El tema escomès per l'autor, Jordi Cervera, doctor en Sagrada Escriptura, no és simplement un tema nuclear de la Bíblia, especialment, dels profetes, sinó que és ben actual amb un títol que parla de presó i exili.

El profeta bíblic es mostra en profunda comunió amb Déu i en atenta atenció als pobres, als injustament espoliats i desvalguts de la societat en la qual viu (la temàtica és ben il·lustrada en l'obra ja clàssica de F. Raurell, *Profeta, el forjat per la paraula*, Claret, Barcelona 1993, 220 pàg.). La vera religió d'Israel no és simplement llei i lletra, sinó persona i amor. Jesús de Natzaret continua i enriqueix l'esperit dels profetes, i es mostra contrari a la religiositat artificiosa i legalista sense amor i sense justícia.

L'autèntic pastor segons Jesús, predica i camina per sendes d'amor i de justícia: el compromís profètic i cristià és el de servir l'home total, i ha de tenir en compte l'home total, que té fam física i espiritual, cultural i social.

L'objecte de la sol·licitud envers el proïsme no es defineix per les sigles: els empresonats, els exiliats, els malalts són objecte de sol·licitud més enllà de les sigles. No existeixen creatures insignificants als ulls de Jesús: la vídua oblidada de Sarepta, la vídua ignorada al temple són objecte del seu interès i de la seva tendresa.

La lectura d'aquestes belles pàgines ens fa veure que el tema de la presó, de l'exili i d'altres mesures punitives no mina únicament els esperits sinó també les estructures. La dimensió política de la salvació cristiana abraça tot l'home, l'alliberació total de l'home de les servituds socials, polítiques i econòmiques.

RAUXA

La dona

Com sol passar, per desgràcia, amb qualsevol debat públic d'una certa complexitat, avui la qüestió de la dona i el gènere s'argumenta des de posicions tan contraposades i amb un nivell de crispació tan exagerat que fa impossible qualsevol mena de diàleg. Temes importants com aquest demanen ser abordats sense agressivitat, lliures de tot llast ideològic i amb una generosa dosi d'humilitat. L'opinió contrària a la pròpia no necessàriament és fruit de la ignorància o la malvolença, ni un mateix es pot considerar mai, per molt clares que tinguin les coses, l'abanderat de la raó i la veritat. Sense voluntat d'escoltar, tot desemboca en una batalla per imposar a l'altre la pròpia veritat. En el debat sobre el gènere i el paper de la dona en la societat, primer de tot caldria abordar la qüestió antropològica. Només si prèviament sabem què entenem per ésser humà, només si abans sabem per què considerem la persona com a sagrada, després podrem parlar més en concret de la dona, l'home i la dignitat de tots dos. És a partir d'aquesta base, d'aquesta reflexió fonamental, que posteriorment es pot tractar la qüestió de la dona des de tots els altres camps (drets laborals, representació política, paper dins de l'Església, maternitat, discriminació i violència...). Altrament, tot queda reduït a una batalla d'eslògans amb l'única finalitat de destruir l'adversari ideològic. El volum de cridòria, vingui de la banda que vingui, és inversament proporcional a l'esforç de pensar.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

«AMORIS LAETITIA»

El **diumenge 21 de març**, a les 18.30, el cardenal Joan Josep Omella presideix l'acte diocesà d'inauguració de l'Any de la Família *Amoris laetitia* a la basílica de la Sagrada Família de Barcelona.

ACAT

El **dimecres 24 de març**, a les 20.00, pregària de l'Acció dels Cristians per a l'abolició de la Tortura per demanar el reconeixement dels drets humans. Serà a la parròquia de Sant Medir de Barcelona (c/ Constitució, 17).

EUTANÀSIA

El **dimecres 24 de març i el dijous 25**, de 16.00 a 18.00, jornada acadèmica en línia *L'eutanàsia: ben viure, ben morir*. Inscripcions: edusantpacia.cat.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **divendres 26 de març** a les 19.00, cicle de cinema Ignasi Salvat amb la pel·lícula *Maudie, el color de la vida*. Més informació: tel. 933 172 338.

CONCERT ESPIRITUAL

El **divendres 26 de març**, a les 19.30, concert d'orgue a l'oratori de Sant Felip Neri de Barcelona amb Bernat Bailbé i Antoni Serramona.

BETÀNIA

Del **dijous 1 d'abril al dissabte 3**, dies de recés vivint el Tridu Pasqual amb Mn. Francisco Javier Recabarre a la casa de Betània de Cornellà (tel. 933 751 102).

Girona

VIA CRUCIS

El **diumenge 21 de març**, a les 16.30, via crucis a la catedral de Girona presidit pel bisbe Francesc Pardo.

Sant Feliu de Llobregat

CATEDRAL

El **diumenge 28 de març**, a les 12.00, el bisbe Agustí Cortés presideix la benedicció i l'eucaristia de Rams a la catedral de Sant Feliu.

Terrassa

CONFERÈNCIA QUARESMA

El **dimecres 24 de març**, a les 19.00, Mons. Salvador Cristau parlarà sobre *Sant Josep i la família* a la catedral de Terrassa.

RAMS

El **diumenge 28 de març**, a les 12.00, Mons. Josep Àngel Saiz presideix la missa a la catedral de Terrassa amb motiu del Diumenge de Rams.

Tortosa

MONS. MOLL

El **dimarts 23 de març**, a les 18.00, missa funeral en l'aniversari de la mort de Mons. Manuel Moll i Salord a la catedral de Tortosa.

MARE DE DÉU DE LA CINTA

El **dimecres 24 de març**, a les 19.45, missa de la Baixada de la Mare de Déu de la Cinta a la catedral de Tortosa.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dijous 1 d'abril al diumenge 4**, Tridu Pasqual amb la pregària, el silenci i la celebració litúrgica. Inscripcions: info@covamanresa.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè visquem el sagrament de la Reconciliació amb profunditat renovada

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcrist

catalunya_cristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Pilarín Bayés, Marta Burguet, Pilar Casals, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, Alejandro Labajos, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Palero, Joan Pallarès, Josep Oriol Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Anna Robert, Meritxell Ruiz, Lluís Serra, Teresa Solà, Mercè Solé, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

Beatriz Moretó va començar la seva relació amb Ajuda a l'Església Necessitada (ACN) com a benefactora ja fa anys. Ha estudiat Dret i Polítiques i s'ha dedicat a la cooperació internacional i l'ajuda humanitària, per la qual cosa ha viscut a Mèxic i a Moçambic. En aquest darrer país va conèixer sobre el terreny els projectes d'ACN. Ara, comença una nova etapa com a delegada d'aquesta fundació pontifícia a Barcelona. Més informació: www.ayudaalaiglesianecesitada.org.

Quina és l'essència d'ACN?

Ajudem l'Església que menys veiem però que més ens necessita. És una Església que fa un treball meravellós, amb una entrega radical i moltes vegades sense tenir el mínim per subsistir. ACN no només dona suport als cristians perseguits, sinó que també ajuda aquesta Església més necessitada, més discriminada i que necessita ajuda per continuar fent tot el bé que fa. Ajudant els qui ajuden ajudes directament la població d'aquests països. Un aspecte que ens caracteritza és l'ajuda a la tasca pastoral, evangelitzadora, encara que puntualment per emergència humanitària sí que oferim ajuda material d'urgència, com ha sigut el cas de Síria.

Com treballa a Barcelona?

El primer objectiu és donar a conèixer aquesta realitat de l'Església més necessitada, discriminada i perseguida; el segon seria pregar per ella, organitzar diferents tipus d'esdeveniments que siguin instrument per posar la gent a pregar i unir-se a aquests germans que pateixen i, finalment, demanar la

Beatriz Moretó, nova delegada d'Ajuda a l'Església Necessitada a Barcelona

«Els cristians perseguits ens ensenyen a viure la fe amb radicalitat»

contribució de temps o econòmica per continuar i tirar endavant els projectes que fem durant l'any. Ara, amb motiu de la visita del Papa a l'Iraq, hem engegat una campanya per ajudar els joves a continuar al país. La idea és oferir beques a 150 universitaris a Erbil durant els propers quatre anys.

Què ens ensenyen aquests cristians perseguits i necessitats?

La dimensió martirial de la vida cristiana es fa realitat en aquests cristians, que són un model i exemple per a tots nosaltres. Nosaltres podem viure una certa discriminació, intolerància o menyspreu, però res semblant a aquests cristians perseguits, tot i que ells ens diuen que la situació que viuen no es va donar de la nit al dia, sinó que la llibertat religiosa s'ha anat perdent progressivament. Es comença amb coses subtils i s'acaba amb la possi-

bilitat real de perdre la vida per la fe que es professa. Això per a nosaltres és un toc d'atenció. Aquests cristians ens ensenyen a viure la fe amb radicalitat, a ser capaços de perdre-ho tot per Crist. És realment impactant i edificant.

Què es planteja com a nova delegada de Barcelona?

Voldria augmentar la presència de la nostra fundació i donar a conèixer la nostra missió, especialment a la diòcesi de Barcelona, encara que penso que som poc presents a moltes regions de Catalunya. A Barcelona m'agradaria organitzar més activitats per difondre i convidar a la pregària per l'Església perseguida i necessitada. El seu testimoni és molt necessari, especialment ara. Malgrat les dificultats i els obstacles, aquests cristians viuen la seva fe amb esperança. N'hem d'aprendre molt.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a **roca.es**

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca